

HRVATSKI SABOR

KLASA: 015-02/22-01/02

URBROJ: 65-22-02

Zagreb, 19. listopada 2022.

Hs**NP*015-02/22-01/02*65-22-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće o provedbi Deklaracije Hrvatskoga sabora o položaju hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s točkom 6. podtočkom 8. Deklaracije Hrvatskoga sabora o položaju hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini ("Narodne novine", broj 118/18), dostavilo Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, aktom od 12. listopada 2022. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO VANJSKIH
I EUROPSKIH POSLOVA

KLASA: 018-02/22-20/1
URBROJ: 521-II-01-01-22-89
Zagreb, 12. listopada 2022.

Hs**NP*015-02/22-01/02*521-22-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primijeno: 19-10-2022		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
015-02/22-01/02	65	
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.
521-22-01	Spis	-

HRVATSKI SABOR
gospodin
Gordan Jandroković
predsjednik

PREDMET: Izvješće o provedbi Deklaracije Hrvatskoga sabora o položaju hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu - dostavlja se

Poštovani gospodine predsjedniče,

sukladno Deklaraciji Hrvatskoga sabora o položaju hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini (NN 118/2018, čl.6. st.8.), priloženo dostavljamo Izvješće o provedbi Deklaracije Hrvatskoga sabora o položaju hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu.

S poštovanjem,

dr. sc. Gordan Grlić Radman

na znanje:

- gospođi mr.sc. Zdravki Bušić,
predsjednici Odbora Hrvatskoga sabora za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Izvješće o provedbi Deklaracije o položaju hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu

Deklaracija o položaju hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Deklaracija) donesena je u Hrvatskom saboru 14. prosinca 2018. (Narodne novine 118/2018). Oslanjajući se na Ustav i na druge pozitivne propise koji dijelovima hrvatskog naroda u drugim državama jamče osobitu skrb i zaštitu Republike Hrvatske, Deklaracija u svojoj preambuli naglašava važnost jednakopravnosti triju konstitutivnih naroda i njihove legitimne i razmjerne zastupljenosti te potvrđuje potporu Bosni i Hercegovini na njezinu europskom i euroatlantskom putu.

U svrhu realizacije ustavnih, zakonskih i strateških dokumenata te međunarodnih obveza Hrvatske u odnosu na Hrvate u Bosni i Hercegovini te daljnjeg jačanja odnosa s tom državom, Hrvatski je sabor pred nadležna nacionalna tijela postavio određene ciljeve i zadaće. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova određeno je kao tijelo koje Hrvatskom saboru podnosi izvješće o ostvarivanju ciljeva navedenih u Deklaraciji, a za potrebe izrade predmetnog izvješća prikuplja očitovanja nadležnih nacionalnih tijela o realizaciji ciljeva koje pred njih postavlja Deklaracija.

U svom djelovanju Hrvatska podupire suverenitet, integritet i teritorijalnu cjelovitost Bosne i Hercegovine, kao države dvaju entiteta i triju konstitutivnih naroda i ostalih građana. Svestrani partnerski odnosi s Bosnom i Hercegovinom, jednakopravnost Hrvata kao jednog od triju konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini i rad na poboljšanju njihovog položaja i uvjeta za život te euroatlantski put Bosne i Hercegovine, glavne su odrednice pristupa Vlade. Hrvatska je stalan i pouzdan partner Bosni i Hercegovini, kako zbog dobrosusjedskih odnosa, tako i zbog Hrvata kao jednog od njezinih konstitutivnih naroda.

Tijekom 2021. godine, Hrvatska je bila izložena negativnim posljedicama pandemije COVID-19. Unatoč tome, Vlada Republike Hrvatske nije smanjila skrb za Hrvate u Bosni i Hercegovini. Naprotiv, pomoć je povećana kroz donaciju 240.000 doza cjepiva.

Vlada Republike Hrvatske je svoj mandat zacrtala Programom Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024. kojim je istaknuto da će se s pozornošću skrbiti o položaju Hrvata u Bosni i Hercegovini, kao i o hrvatskim nacionalnim zajednicama u susjednim zemljama.

U pogledu Hrvata u Bosni i Hercegovini, Programom Vlade Republike Hrvatske definirano je da će težište hrvatske vanjske politike prema Bosni i Hercegovini biti zalaganje za ravnopravnost Hrvata u Bosni i Hercegovini, kao i za unaprjeđenje njihova položaja i kvalitete života. Također, snažno će se podupirati svi projekti hrvatskih institucija koji doprinose očuvanju konstitutivnog statusa Hrvata u Bosni i Hercegovini (kultura, znanost, zdravstvo, branitelji – prava pripadnika HVO-a), ali i nastaviti senzibilizirati cjelokupnu hrvatsku i međunarodnu javnost s poteškoćama s kojima se Hrvati suočavaju u ostvarivanju svojih, ustavno i zakonski, zajamčenih prava. Ulaganjem u obrazovanje, povećanjem broja

stipendija te potporom poduzetničkim inicijativama, stvarat će se preduvjeti za ostanak mladih ljudi. U svrhu gospodarskog napretka poticat će se bolja suradnja tvrtki iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine te podržavati investicije hrvatskih kompanija u Bosnu i Hercegovinu. Jačat će se sve oblike suradnje – kulturne, obrazovne, gospodarske s Hrvatima u Bosni i Hercegovini, ali i programska i projektna suradnja s lokalnim zajednicama u Bosni i Hercegovini gdje Hrvati nemaju svoje predstavnike.

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (u daljnjem tekstu: Strategija), koja je donesena 2021. godine, služi za oblikovanje i provedbu razvojnih politika Republike Hrvatske. Strategija kao jedan od strateških ciljeva zacrtava „Globalnu prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske“ uz Prioritetno područje javnih politika za taj strateški cilj „*Jačanje položaja Hrvata Bosne i Hercegovine i hrvatskih manjina te zajedništva domovinske i iseljene Hrvatske*“.

U tom pogledu, u Strategiji se pojašnjava da je u članku 10. Ustava Republike Hrvatske navedeno da „Republika Hrvatska štiti prava i interese svojih državljana koji žive ili borave u inozemstvu i promiče njihove veze s domovinom“ te da se „Hrvatima u drugim državama jamči osobita skrb i zaštita Republike Hrvatske“. U tom smislu, osobito područje aktivnosti Strategije bit će jačanje zajedništva domovinske i iseljene Hrvatske te promicanje interesa Hrvata izvan Hrvatske. To se osobito odnosi na Hrvate u susjednoj Bosni i Hercegovini, u kojoj je hrvatski narod jedan od triju konstitutivnih naroda, a Hrvatska je potpisnica i jamac Daytonsko-pariškog mirovnog sporazuma, čiji je sastavni dio Ustav Bosne i Hercegovine. Hrvatska će nastaviti poduzimati aktivnosti, podupirati programe i projekte značajne za unaprjeđenje položaja i kvalitete života Hrvata Bosne i Hercegovine kao i za osiguravanje uvjeta za njihov održivi ostanak u toj zemlji. To pretpostavlja i njihovu punu političku participaciju i očuvanje identiteta, ali i stvaranje čvrstih temelja za njihov razvoj i prosperitet, u suodnosu s unutarnjim razvojem i napretkom Bosne i Hercegovine.

Prioriteti politike na području jačanja položaja Hrvata Bosne i Hercegovine i hrvatskih manjina te zajedništva domovinske i iseljene Hrvatske u smislu Strategije su: očuvanje identiteta Hrvata izvan Hrvatske, skrb za njihova prava i jačanje veza i suradnje s hrvatskim zajednicama i zemljama u kojima žive, unaprjeđenje položaja i kvalitete života Hrvata Bosne i Hercegovine te zaštita hrvatskih manjina u drugim državama.

Na vanjskopolitičkom i europskom planu, tijekom 2021. godine, Vlada Republike Hrvatske se zalagala za veći angažman međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini, što je pridonijelo angažmanu SAD-a i EU na pregovorima o reformi Izbornog zakona. Hrvatska je također podržavala europsku perspektivu Bosne i Hercegovine, odnosno dodjeljivanje statusa zemlje kandidata, sukladno napretku na ključnim reformama, uključujući i reforme izbornog zakonodavstva.

Aktivnosti predsjednika Vlade

Tijekom 2021. godine predsjednik Vlade Andrej Plenković predvodio je i usmjeravao napore Republike Hrvatske u zalaganju za jačanje položaja hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini, uz snažnu podršku aktivnostima i projektima usmjerenim podizanju kvalitete njihova života i unaprjeđenju infrastrukture, usluga, zdravstvene i socijalne skrbi, zapošljavanja i konkurentnosti gospodarstva.

Temelj politike koju je provodila Vlada je: (1) privrženost cjelovitosti i otpornosti Bosne i Hercegovine na temeljima Daytonsko-pariškog mirovnog sporazuma kojeg je Hrvatska supotpisnica i jamac provedbe, kao jedina država članica Europske unije u toj ulozi i s tom odgovornošću; (2) predanost unaprjeđenju bilateralne suradnje s Bosnom i Hercegovinom, s naglaskom na gospodarstvo, sigurnost, migracije i druga važna pitanja; (3) usmjerenost na zagovaranje europskog i atlantskog puta Bosne i Hercegovine kojega je Hrvatska snažna zagovarateljica i (4) politička, projektna i financijska podrška hrvatskom narodu u Bosni i Hercegovini, uz snažno zalaganje za njegov ravnopravan položaj kao najmalobrojnijeg konstitutivnog naroda u BiH kroz reformu izbornog zakonodavstva, koja će osigurati legitimnu političku zastupljenost Hrvata u institucijama BiH. U skladu s tim ciljevima, predsjednik Vlade pratio je situaciju u BiH i političku krizu koja se produbljivala zbog nemogućnosti dogovora izborne reforme, što je bila otegotna okolnost za stabilnost i funkcionalnost Bosne i Hercegovine u gospodarskoj i zdravstvenoj krizi. Istodobno, politička kriza nepovoljna je okolnost i po sigurnost u neposrednom susjedstvu EU-a, osobito zbog sve većeg angažmana drugih globalnih aktera na što je predsjednik Vlade redovito ukazivao međunarodnim partnerima i saveznicima.

2021. godina bila je druga godina trajanja pandemije i suočavanja s njenim gospodarskim i društvenim posljedicama. Uoči 2022., koja je izborna godina u Bosni i Hercegovini, predsjednik Vlade bio je usredotočen na pronalazak održivih i konstruktivnih rješenja koje će omogućiti održiv politički dogovor, osobito između bošnjačkih i hrvatskih političkih stranaka u Federaciji BiH, nasuprot retorici zaoštavanja, preglasavanja, separatizma i unitarizma. To je činio s uvjerenjem da jedino takva politika donosi institucionalnu stabilnost Bosni i Hercegovini koja je nužna za provedbu gospodarskih i socijalnih reformi te za veću kvalitetu života sva tri konstitutivna naroda i svih njenih građana. Predsjednik Vlade je isticao da su upravo te reforme ključne i za stjecanje statusa kandidata za članstvo u EU, čega je Hrvatska kao susjedna, prijateljska i partnerska država i poznavateljica situacije i izazova, iskrena zagovornica.

Svjestan zahtjevnih političkih, gospodarskih i društvenih okolnosti u BiH, predsjednik Vlade je tijekom sjednica, na događanjima i sastancima, u izjavama u hrvatskim, bosanskohercegovačkim, europskim i međunarodnim medijima te na različitim bilateralnim i multilateralnim forumima držao temu stabilne, sigurne i funkcionalne Bosne i Hercegovine visoko na dnevnom redu. To se odnosi i na Europsko vijeće kao najviše političko tijelo

Europske unije, uz ključni prioritet reforme izbornog zakonodavstva koja će spriječiti političku diskriminaciju i omogućiti ravnopravnost hrvatskom narodu.

Tijekom 2021. godine, Vlada je nastavila davati političku, projektnu i financijsku podršku Hrvatima u BiH te institucijama hrvatskog naroda u obrazovanju, kulturi i zdravstvu – Sveučilištu u Mostaru, Hrvatskom narodnom kazalištu i Sveučilišnoj kliničkoj bolnici u Mostaru, kao i Katoličkoj crkvi u Bosni i Hercegovini.

Na početku 2021. godine donesena je Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine, krovni razvojni dokument za ovo desetljeće u kojemu je prioritet i jačanje položaja Hrvata Bosne i Hercegovine kroz aktivnosti, programe i projekte koji su važni za podizanje kvalitete života te za stvaranje uvjeta za njihov održivi ostanak u BiH. Vlada je tijekom 2021. godine donijela odluku o raspodjeli sredstava za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu. Odlukom Vlade dodijeljena su i sredstva za poticaj za zdravstvo u Bosni i Hercegovini za 2022. godinu radi podrške suzbijanju epidemije bolesti COVID-19. Upućena je i humanitarna pomoć Bosni i Hercegovini donacijom cjepiva protiv bolesti COVID-19 u dva navrata. Vlada je bila pokrovitelj 25. dana hrvatskog filma „Ivo Gregurević“. Vladinom Odlukom osnovano je Povjerenstvo za koordinaciju potpore i financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu.

Uz te aspekte skrbi o hrvatskom narodu, predsjednik Vlade intenzivirao je aktivnosti na senzibiliziranju europskih i globalnih partnera oko pitanja majorizacije hrvatskog naroda u BiH, kao i o potrebi njegove legitimne zastupljenosti u najvišim institucijama pravičnom reformom izbornog zakonodavstva tijekom 2021. godine. Upravo 2021. godina bila je važna za postizanje dogovora sukladno uvriježenoj europskoj demokratskoj praksi, da se izborni zakonodavstvo mijenja uoči izborne godine, a ne u izbornoj godini. S tim je ciljem predsjednik Vlade dodatno intenzivirao kontakte s najvišim europskim dužnosnicima – predsjednikom Europskog vijeća, predsjednicom Europske komisije i predsjednikom Europskog parlamenta, s visokim predstavnikom u BiH, s posebnim izaslanikom Sjedinjenih Američkih Država za Zapadni Balkan, kao i sa šefovima država i Vlada, pogotovo Francuske, Španjolske, Slovačke i Poljske. Diplomatskim putem, korištenjem snažnijeg međunarodnog položaja Hrvatske i članstava u Europskoj uniji i Sjevernoatlantskom savezu, stvaralo se uvjete za razumijevanje pitanja potrebne reforme izbornog zakonodavstva među europskim i globalnim partnerima, gradilo se povjerenje između političkih aktera u BiH koji su jedini ključni za dogovor, pri čemu se uspostavljalo okvir za konstruktivne političke pregovore. Pritom je predsjednik Vlade kontinuirano isticao da su Hrvati u BiH pobornici i ključni akteri jedinstvene i stabilne BiH koja ima europsku budućnost.

U tom smislu, održavani su redovni sastanci i konzultacije s državnim i vjerskim dužnosnicima u BiH. Predsjednik Vlade redovito se sastajao s predstavnicima hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini, sa zamjenikom predsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i predsjednikom Hrvatskog narodnog sabora Draganom

Čovićem te s drugim predstavnicima političkih stranaka. Predsjednik Vlade je tijekom 2021. godine boravio u drugom službenom posjetu BiH, a tijekom posjeta susreo se s visokim državnim dužnosnicima te predstavnicima vjerskih zajednica. Svi kontakti uspostavljeni su radi stvaranja odnosa povjerenja i pronalaska rješenja na dobrobit svih konstitutivnih naroda, uz zaštitu hrvatskog naroda te postizanje njegove političke zastupljenosti i pune ravnopravnosti na izborima i u institucijama koje su nužni preduvjet i veće kvalitete života i konkurentnosti gospodarstva BiH.

Najznačajnije aktivnosti:

- **18. ožujka 2021.** predsjednik Vlade sudjelovao je zajedno s ministrom vanjskih i europskih poslova Gordanom Grlićem Radmanom na konferenciji „Transformacijski potencijal euroatlantskih procesa u BiH“ kada je naglasio da je Hrvatska prijatelj i susjed Bosne i Hercegovine te da su veze između dviju zemalja neraskidive. Istaknuo je da će Hrvatska nastaviti davati podršku Bosni i Hercegovini na euroatlantskom putu, uz prioritet da taj proces dovede do stabilnosti i uređenja odnosa u njoj na način da će svima biti zajamčena jednaka prava.
- **u svibnju 2021.** uoči sastanka Europskog vijeća, predsjednik Vlade sastao se s predsjednikom Europskog vijeća s kojim je razgovarao o situaciji u državama jugoistoka Europe. Posebno su razgovarali o stanju u Bosni i Hercegovini pri čemu je predsjednik Vlade izrazio želju Hrvatske da se postigne dogovor o reformi izbornog zakonodavstva koja bi pravedno i adekvatno pridonijela ravnopravnom položaju triju konstitutivnih naroda koji žive u Bosni i Hercegovini. Naglasio je da bi se na taj način omogućilo održavanje izbora 2022. godine koji će biti pravedniji za sva tri naroda, a osobito za Hrvate koji žive u BiH.
- **5. lipnja 2021.** predsjednik Vlade sudjelovao je na četvrtoj sjednici Savjeta za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Tada je naglasio da su Hrvati u Bosni i Hercegovini posebno važni za Vladu te da Vlada uz svesrdnu političku podršku podržava i brojne projekte koji se provode između Hrvatske i BiH.
- **16. lipnja 2021.** predsjednik Vlade se uoči sastanka na vrhu Procesu suradnje u jugoistočnoj Europi u Antaliji, sastao s turskim predsjednikom Recepom Tayyipom Erdoganom s kojim je razgovarao i o situaciji u Bosni i Hercegovini. Turskom predsjedniku predsjednik Vlade istaknuo je da je Hrvatskoj posebno važno da su sva tri konstitutivna naroda u BiH jednakopravna te da je u hrvatskom interesu da se postigne konsenzus o reformi izbornoga zakonodavstva. U tom pogledu, naglasio mu je da će reforma izbornog zakona omogućiti da se svi narodi i svi građani u BiH osjećaju zadovoljno i legitimno zastupljeno u institucijama.
- **10. srpnja 2021.** predsjednik Vlade sudjelovao je na 14. Dubrovnik forumu. Na forumu je naglasio važnost držanja duha i slova Daytonskog sporazuma te činjenicu da sva tri konstitutivna naroda trebaju biti jednaka. Izrazio je nezadovoljstvo praksama

koje su na djelu od 2006. godine te dao snažnu podršku naporima za promjenu izbornog zakona koji se odvijaju uz pomoć Sjedinjenih Američkih Država i EU-a. Predsjednik Vlade se tijekom Foruma sastao s nominiranim visokim predstavnikom za Bosnu i Hercegovinu Christianom Schmidtom i s američkim izaslanikom za BiH i jugoistočnu Europu Matthewom Palmerom s kojima je razgovarao o tome.

- **20. srpnja 2021.** predsjednik Vlade sastao se sa zamjenikom predsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Draganom Čovićem. Razgovaralo se o situaciji u BiH, s naglaskom na ostvarivanje ravnopravnosti triju konstitutivnih naroda te na zaštitu prava hrvatskog naroda. Raspravljene su i teme borbe protiv COVID-19, proces cijepjenja i gospodarska suradnja Hrvatske i BiH.
- **12. kolovoza 2021.** predsjednik Vlade sastao se s ratnim zapovjednicima, hrvatskim generalima te admiralima, nakon što je 6. kolovoza Ministarstvo pravosuđa i uprave zaprimilo molbu Tužiteljstva Bosne i Hercegovine za preuzimanje kaznenog progona zbog sumnje u kršenje međunarodnog prava tijekom operacije „Bljesak“.
- **21. rujna 2021.** predsjednik Vlade primio je u posjet novoimenovanog visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu Christiana Schmidta s kojim je razgovarao o situaciju u Bosni i Hercegovini i na Zapadnom Balkanu. Posebno su otvorene teme euroatlantskih integracija BiH, njezin reformski put te razvoj na tom putu. Posebna pozornost dana je pitanju promjene Izbornog zakona u BiH o kojemu treba postići što skoriji konsenzus svih političkih dionika. Predsjednik Vlade založio se kod visokog predstavnika za punu jednakopravnost i legitimnu zastupljenost sva tri konstitutivna naroda u BiH, pogotovo Hrvata.
- **24. rujna 2021.** predsjednik Vlade se sastao s poglavarom Islamske zajednice u BiH, reis-ul-ulemom dr. Huseinom ef. Kavazovićem.
- **30. rujna 2021.** predsjednik Vlade je zajedno s predsjedavajućim Vijeća ministara Bosne i Hercegovine Zoranom Tegeltijom i predsjednicom Europske komisije Ursulom von der Leyen, sudjelovao na otvorenju Mosta Svilaj. Tom je prilikom predsjednik Vlade istaknuo važnost povezanosti Bosne i Hercegovine i Hrvatske te važnosti razvoja daljnje suradnje. Posebno je istaknuo značaj otvorenja Mosta Svilaj koji povezuje autoceste na Koridoru Vc s hrvatske i bosanskohercegovačke strane rijeke Save. Rekao je da se realizacijom tog projekta, kao i dovršetkom mosta kod Gradiške, pridonosi povezivanju, porastu ulaganja i razmjene.
- **5. i 6. listopada 2021.** predsjednik Vlade sudjelovao je na neformalnom sastanku Europskog vijeća i na sastanku na vrhu Europske unije i Zapadnog Balkana u Ljubljani i Brdu kod Kranja. Tijekom sastanaka, predsjednik Vlade ponovio je stajalište Hrvatske da je potrebno osigurati legitimnu zastupljenost konstitutivnih naroda koja se mora reflektirati kroz pravičan izborni zakon. Tijekom sastanka na vrhu EU-a i Zapadnog Balkana, predsjednik Vlade založio se za osnaživanje politike

proširenja i za davanje jasne perspektive članstva u Uniji državama zapadnog Balkana kako ne bi otvaralo prostor drugim globalnim silama koje su sve prisutnije i utjecajnije u regiji. Istaknuo je da je Zapadni Balkan neposredno susjedstvo EU-a u kojemu mora biti značajna strateška uloga EU-a. Predsjednik Vlade ukazao je i na potrebu veće vjerodostojnosti Unije u regiji kroz brže rješavanje otvorenih pitanja, uključujući i rješavanje pitanja reforme izbornog zakonodavstva koja je od presudne važnosti za stabilnost, legitimnu predstavljenu konstitutivnih naroda i ravnopravnost Hrvata u BiH.

- **19. listopada 2021.** predsjednik Vlade sastao se sa zamjenikom predsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Draganom Čovićem s kojim je razgovarao o nastavku europskog puta BiH, o suradnji Hrvatske i BiH u borbi protiv COVID-a 19 te promjenama Izbornog zakona BiH. Posebno je naglašena važnost projekata poput mosta Svilaj i mosta Gradiška.
- **22. listopada 2021.** na Europskom vijeću, predsjednik Vlade otvorio je pitanje Zapadnog Balkana i upozorio na stanje u BiH. Predsjednik Vlade naglasio je da se Hrvatska zalaže za jedinstvenu BiH, za njenu samostalnost, suverenost i kvalitetno funkcioniranje te da EU i SAD trebaju pomoći postizanju pravovremenog dogovora o reformi izbornog zakonodavstva. Istaknuo je da Hrvati trebaju biti legitimno i ravnopravno zastupljeni u najvišim institucijama Bosne i Hercegovine kao ravnopravan konstitutivan narod.
- **3. studenoga 2021.** predsjednik Vlade, zajedno s ministrom vanjskih i europskih poslova Gordanom Grlićem Radmanom, sastao se s predsjedateljem Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Draganom Čovićem. Sastanak se održao nakon niza razgovora političkih aktera iz BiH te hrvatske vlade s predstavnicima EU-a, SAD-a i međunarodne zajednice na temu reforme izbornog zakonodavstva u BiH. Druge teme o kojima se raspravljalo bile su i nastavak puta BiH prema članstvu u EU-u i NATO-u, borba protiv pandemije i gospodarska suradnja.
- **25. studenoga 2021.** predsjednik Vlade sastao se s predsjednikom Francuske Republike Emmanuelom Macronom s kojim je razgovarao i o temi reforme izbornog zakonodavstva u BiH. U izjavi za medije, francuski predsjednik potvrdio je da je potrebno učiniti više kako bi se inzistiralo da se u BiH izvrši reforma izbornog zakona čime bi se uvažili svi konstitutivni narodi.
- **3. prosinca 2021.** predsjednik Vlade sudjelovao je na sastanku na vrhu Srednjoeuropske inicijative u Budvi. Na marginama sastanka predsjednik Vlade sastao se s predsjedavajućim Vijeća ministara Bosne i Hercegovine Zoranom Tegeltijom.
- **13. prosinca 2021.** predsjednik Vlade bio je u službenom posjetu Bosni i Hercegovini. U izaslanstvu su bili potpredsjednik Vlade i ministar financija Zdravko Marić, ministar gospodarstva i održivog razvoja Tomislav Čorić, ministar mora, prometa i

infrastrukture Oleg Butković i zastupnica u Hrvatskom saboru i predsjednica saborskog Odbora za Hrvate izvan Republike Hrvatske Zdravka Bušić. Predsjednik Vlade se tijekom posjeta sastao s predsjedateljem Vijeća ministara Bosne i Hercegovine Zoranom Tegeltijom kada je istaknuo da dolazi sa željom da se unaprijedi suradnja i da se pošalje poruka o izgradnji cjelovite Bosne i Hercegovine u kojoj je osigurana ravnopravnost sva tri konstitutivna naroda u BiH. Istaknuo je da Hrvatska, kao članica Europske unije i NATO-a te partnerska i prijateljska zemlja, želi pomoći BiH u reformskim naporima i na putu euroatlantskih integracija. Predsjednik Vlade sastao se tijekom službenog posjeta s čelnicima dva doma parlamenta te zemlje, Draganom Čovićem i Bakirom Izetbegovićem. Predsjednik Vlade susreo se i razgovarao s čelnicima tri najveće vjerske zajednice u BiH.

- **16. prosinca 2021.** na marginama sastanka Europskog vijeća, predsjednik Vlade sastao se i s visokim predstavnikom Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku Josephom Borellom, s kojim je posebno razgovarao o BiH i tijeku pregovora reforme izbornog zakonodavstva. Visokom predstavniku istaknuo je hrvatske prioritete kao jamca i potpisnice Daytonsko-pariškog mirovnog sporazuma te ključni cilj reforme koji će omogućiti ravnopravnost triju konstitutivnih naroda u BiH, uz poštivanje prava svih drugih građana. Tijekom sastanka Europskog vijeća predsjednik Vlade je europske čelnike obavijestio o svojem posjetu BiH te je zatražio da posebna tema na idućem vijeću bude rasprava o BiH što je prihvaćeno.

Aktivnosti Ministarstva vanjskih i europskih poslova

Tijekom 2021. godine Ministarstvo vanjskih i europskih poslova nastavilo se snažno zalagati za afirmaciju načela konstitutivnosti naroda u BiH i uspostavu jednakopravnosti s posebnim fokusom na izmjenu Izbornog zakona. Također, Ministarstvo je bilo usredotočeno na jačanje sveopćeg položaja Hrvata u Bosni i Hercegovini, te je aktivno podržavalo euroatlantske integracije Bosne i Hercegovine i radilo na poboljšanju bilateralnih odnosa uključujući kroz konzultacije.

Ministarstvo je nastavilo davati doprinos u ispunjavanju ustavne obveze Republike Hrvatske koja proizlazi iz Članka 10. Ustava Republike Hrvatske pružajući posebnu skrb i zaštitu vezano za politički, društveni i gospodarski položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini.

U okviru europskih institucija, na stručnoj i političkoj razini, Hrvatska se i u 2021. godini nastavila aktivno zalagati za afirmaciju ustavnog načela konstitutivnosti naroda te za potrebu reforme Izbornog zakona Bosne i Hercegovine koja će omogućiti legitimnu zastupljenost na svim razinama vlasti, uključujući i Predsjedništvo Bosne i Hercegovine. U sklopu tih nastojanja, Hrvatska kontinuirano upoznaje svoje europske partnere s važnošću očuvanja ustavne strukture zemlje te sa značajem izmjene Izbornog zakona u Parlamentarnoj skupštini BiH, u skladu s Ustavom BiH te uvažavajući odluku Ustavnog suda BiH u predmetu U-23/14

(Presuda u predmetu Ljubić). Hrvatska se aktivno zauzima za približavanje Bosne i Hercegovine članstvu u Europskoj uniji, pritom pojašnjavajući kompleksnost njezina uređenja, sudjelujući u raspravama kako bi se pronašla odgovarajuća rješenja za uspješnu europsku budućnost te promičući koncept ravnopravnosti konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini kao temelja političke stabilnosti i daljnjeg napretka zemlje, ustrajući pritom da se navedeno uključi i u službene dokumente Vijeća Europske unije.

Shvaćajući izuzetnu važnost koju će 2021. godina, kao posljednja neizborna godina uoči općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine, imati za budući položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini i njihovo legitimno političko predstavljanje, Republika Hrvatska snažno je, i na svim razinama, ukazivala na potrebu postizanja političkog konsenzusa ključnih političkih stranaka u Bosni i Hercegovini o okviru Izbornog zakona kako bi se kroz njega osigurala eliminacija svih oblika nejednakosti i diskriminacije u izbornom procesu i realizacija jednakopravnosti svih konstitutivnih naroda uz puno poštovanje prava svih građana Bosne i Hercegovine.

Na sastancima Vijeća za vanjske poslove u 2021. godini, ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman kontinuirano je ukazivao na nužnost većeg fokusa na Bosnu i Hercegovinu i potrebu šire i sadržajnije rasprave o Bosni i Hercegovini.

Krajem 2020. godine Hrvatska je potaknula nekolicinu zemalja članica Europske unije s prijedlogom izrade zajedničkog *non-paper* o Bosni i Hercegovini. **U ožujku 2021. usuglašen je i partnerima u euroatlantskoj zajednici podijeljen *non-paper* o Bosni i Hercegovini** koji su, uz Hrvatsku, podržale Bugarska, Cipar, Grčka, Mađarska i Slovenija. *Non-paper* daje kratak pregled stanja u Bosni i Hercegovini te ističe glavne izazove s kojima se zemlja suočava, posebice iz aspekta europskih integracija. Istaknuta je važnost reforme izbornog zakona, kao glavne pretpostavke stabiliziranja političke situacije u zemlji. Na kraju se predlaže veći angažman Europske unije po pitanju Bosne i Hercegovine te konkretni koraci kako to učiniti. Na ovaj način Hrvatska je demonstrirala svoj pro-aktivni pristup glede svog susjedstva, kao i politiku promicanja stabilnosti.

Tijekom 2021. godine, u okviru svih razgovora s relevantnim sugovornicima iz Europske unije, ali i šire, argumentirano se pojašnjavalo kako su dugoročni politički sukobi i blokade koje ometaju napredak u drugim područjima, uvelike rezultat neriješenih pitanja oko Izbornog zakona. Također, ukazivano je na potrebu da pristup Bosni i Hercegovini bude specifičan i krojen po mjeri, uzimajući pritom u obzir i utjecaje trećih zemalja te geopolitičke posljedice pandemije.

Republika Hrvatska poticala je sve političke čelnike u Bosni i Hercegovini da zajedničkim snagama nastave raditi na rješenjima koja će osigurati stabilne, demokratske i funkcionalne institucije sposobne za ključne reforme i ispunjavanje 14 prioriteta iz Mišljenja Europske komisije o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Europskoj uniji.

Hrvatska je u svim međunarodnim kontaktima, na sastancima u EU i NATO-u, kao i u dokumentima koji su s istih proizlazili, inzistirala na važnosti implementacije Sporazuma o načelima izmjena i dopuna Izbornog zakona Bosne i Hercegovine između Dragana Čovića i Bakira Izetbegovića iz 2020. godine, kao osnove za stvarnu promjenu u zemlji. Također, svjesna važnosti konstruktivne suradnje koja ima potencijal dovesti do relaksiranja političke situacije u zemlji i pozitivnih promjena za sve građane Bosne i Hercegovine, Republika Hrvatska pozivala je na daljnji otvoreni dijalog sa, i unutar, Bosne i Hercegovine te naglašavala važnost potpore međunarodne zajednice provedbi oba dogovora političkih čelnika u Bosni i Hercegovini.

U okviru Vijeća sigurnosti UN-a Hrvatska redovito sudjeluje u raspravama i poziva na otvoren dijalog o Bosni i Hercegovini. U svibnju te u studenome 2021. godine održane su redovite rasprave u Vijeću sigurnosti UN-a o stanju u Bosni i Hercegovini. Na sastanku u studenome 2021. godine također je obnovljena autorizacija za nastavak djelovanja međunarodnih stabilizacijskih snaga - EUFOR ALTHEA.

Hrvatska se redovito uključuje u teme koje su važne za položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini, a u Vijeću Europe redovito sudjeluje u raspravama o provedbi odluke Europskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine, u kojima naglašava da je pri provedbi predmetne i povezanih odluka važno voditi računa o tome da ta presuda traži uklanjanje diskriminacije u izbornom procesu, ali ne i napuštanje mehanizama podjele vlasti temeljem Daytonsko-pariškog sporazuma. Skrećući pozornost na nužnost da svi konstitutivni narodi i građani imaju mogućnost izabrati svoje legitimne predstavnike, kao i kandidirati se na izborima, Republika Hrvatska dodatno ukazuje i na potrebu implementacije odluke Ustavnog suda BiH U-23/14 (presuda Ljubić).

Republika Hrvatska je tijekom cijele 2021. godine, nastojala pomoći Bosni i Hercegovini u ispunjavaju prioriteta iz Mišljenja Europske komisije o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Europskoj uniji, a kako bi se mogao razmatrati status kandidata za članstvo. U tom smislu, poticali smo unutar Vijeća EU da se zadrži fokus na žurnu provedu izmjene Izbornog zakona, kako bi se omogućilo legitimno predstavljanje konstitutivnih naroda i svim građanima osiguralo ravnopravno sudjelovanje u izbornom procesu te unaprijedila kvaliteta samog izbornog procesa. To je važno i kao jedan od ključnih prioriteta iz Mišljenja Europske komisije, ali i kao preduvjet za nastavak rada u drugim reformskim područjima. Pri tome se redovito isticalo da Bosna i Hercegovina i njezino društvo, u kojemu su još uvijek duboke posljedice tragičnog rata, jedino gradeći na temeljima mirovnog sporazuma može ostvariti pretpostavke za učinkovito približavanje Europskoj uniji.

Euroatlantski put Bosne i Hercegovine ostaje jedan od ključnih vanjskopolitičkih ciljeva. Podrška tom cilju izravna je podrška i Hrvatima u Bosni i Hercegovini koji u tome vide jasnu stratešku orijentaciju.

Bosna i Hercegovina pripada među Hrvatskoj najvažnije susjedne zemlje. Zbog dužine granice, zbog hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini, zbog gospodarskih veza i sigurnosti, stabilna i prosperitetna Bosna i Hercegovina, s perspektivom članstva u Europskoj uniji, strateški je interes Hrvatske. Cilj Republike Hrvatske je graditi bilateralne odnose na temelju konstruktivnog dijaloga, međusobnog uvažavanja i poštivanja međunarodnog prava.

Uobičajeno vrlo intenzivna dinamika bilateralnih kontakata tijekom 2021. godine bila je tek neznatno smanjena radi utjecaja pandemije COVID-19 što svjedoči o snažnoj međusobnoj povezanosti dviju zemalja u mnogim aspektima.

Tijekom 2021. godine ostvareni su sljedeći bilateralni susreti i posjeti na ministarskoj razini i razini državnih tajnika:

- **19. siječnja 2021.** ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman susreo sa zamjenikom predsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Draganom Čovićem. Glavne teme razgovora bile su aktualne političke prilike u Bosni i Hercegovini, odnosno nedavni lokalni izbori u Mostaru koji su održani nakon dvanaest godina te politička nastojanja legitimnih političkih predstavnika Hrvata u Bosni i Hercegovini da sačuvaju status konstitutivnog naroda koji im jamči Ustav BiH. Čović je upoznao ministra Grlića Radmana kako je u potpunosti zastala provedba sporazuma o promjeni Izbornog zakona kojeg je 17. lipnja 2020. potpisao s Bakirom Izetbegovićem pod pokroviteljstvom predstavnika međunarodne zajednice.
- **2. veljače 2021.** ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman najavio je nastavak financijske potpore projektima Hrvata u Bosni i Hercegovini nakon što je posjetio Sveučilišnu kliničku bolnicu (SKB) te Hrvatsko narodno kazalište (HNK) u Mostaru. "Vlada Republike Hrvatske će posvetiti posebnu pozornost daljnjoj financijskoj pomoći posredstvom Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske kako bismo održali i financirali daljnju izgradnju ovoga kazališta koje je bitno za očuvanje hrvatskog identiteta u ovome gradu i u državi BiH", rekao je u izjavi za medije ministar Grlić Radman nakon susreta s ravnateljem HNK u Mostaru Ivanom Vukojom.
- **24. veljače 2021.** ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman održao sastanak s biskupom Banjalučke biskupije Franjom Komaricom. Tema sastanka bila je daljnja potpora Republike Hrvatske nastojanjima biskupa Komarice da se na području Banjalučke biskupije osigura ostanak i povratak Hrvata i katoličkih vjernika te time udahne novi život ovoj zasigurno najteže stradaloj katoličkoj biskupiji u Bosni i Hercegovini. Biskup je ministra Grlića Radmana upoznao s planovima revitalizacije jednog od najvažnijih vjerskih i kulturnih objekata u svojoj biskupiji - trapističkog samostana Marija Zvijezda i aktivnostima utemeljiteljskog odbora Europskog centra za mir, međureligijsku i međunarodnu suradnju „Marija Zvijezda“ u Banjoj Luci.

- **18. ožujka 2021.** ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman sudjelovao je, na konferenciji u Neumu, „Transformacijski potencijal euroatlantskih procesa u Bosni i Hercegovini“, u organizaciji Sveučilišta u Mostaru, Hrvatske akademije za znanost i umjetnost u BiH i Rektorskog zbora Republike Hrvatske.

- **19. ožujka 2021.** ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman, kao izaslanik predsjednika Vlade RH, sudjelovao je u Bugojnu na 27. obljetnici razmjene bugojanskih logoraša iz logora "Stadion" te na posljednjem ispraćaju pronađenih tijela nestalih pripadnika HVO-a. 19. ožujka obilježava se kao Dan sjećanja na poginule, zarobljene i nestale Hrvate iz Bugojna. Tijekom boravka u Bugojnu ministar Grlić Radman položio je vijence i upalio svijeće na Spomen obilježju na gradskom katoličkom groblju za sve hrvatske žrtve te je potom prisustvovao svetoj misi u crkvi sv. Antuna Padovanskog.

- **14. travnja 2021.** ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman boravio je u dvodnevnom službenom posjetu Bosni i Hercegovini. Prvog dana posjete sastao se s glavnom tajnicom Vijeća za regionalnu suradnju (RCC) Majlindom Bregu te potom odvojeno s poglavarom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini Huseinom Kavazovićem i vrhbosanskim nadbiskupom kardinalom Vinkom Puljićem. Sastao se s ministricom vanjskih poslova Bosne i Hercegovine i zamjenicom predsjedavajućeg Vijeća ministara Biserom Turković. Ministar Gordan Grlić Radman također se sastao s visokim predstavnikom Valentinom Inzkom. Visoki predstavnik Inzko i ministar Grlić Radman razgovarali su o sveukupnoj političkoj situaciji u Bosni i Hercegovini. Visoki predstavnik je informirao ministra Grlića Radmana o statusu provedbe Daytonskoga mirovnog sporazuma te dijelom i o njegovom predstojećem izvješću Vijeću sigurnosti UN.

- **15. travnja 2021.** ministar Gordan Grlić Radman je tijekom drugog dana službenog posjeta Bosni i Hercegovini razgovarao s predsjedateljem Vijeća ministara Bosne i Hercegovine Zoranom Tegeltijom, kao i Bakirom Izetbegovićem, predsjedavajućim Domom naroda te Draganom Čovićem, zamjenikom predsjedavajućeg Doma naroda. Ministar Grlić Radman je kazao da se na sastanku razgovaralo i o *non-paperu* kojega je Hrvatska prethodno uputila Vijeću za vanjske poslove Europske Unije s ciljem ubrzanja europskih integracija Bosne i Hercegovine. Ministar Grlić Radman je također posjetio tvornicu "Stanić Bevrages" i Franjevački samostan svete Katarine u Kreševu.

- **13. svibnja 2021.** ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman susreo se sa zamjenikom predsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Draganom Čovićem. Glavne teme razgovora bile su provedbe reformi u Bosni i Hercegovini u procesu pristupa Europskoj uniji, uključujući izmjene izbornog zakona, aktualne političke prilike u Bosni i Hercegovini, zajednička borba protiv COVID-19 te intenziviranje gospodarske suradnje u postpandemijskom razdoblju.

Sugovornici su se složili da je provedba reformi o izmjeni Izbornog zakona, uključujući ograničene ustavne promjene, nužna kako bi se omogućila jednakost i nediskriminacija tri konstitutivna naroda, posebice Hrvata, i tako nastavio put BiH prema članstvu u Europskoj uniji.

- **22. svibnja 2021.** ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman sudjelovao je kao izaslanik predsjednika Vlade RH na obilježavanju 76. obljetnice Bleiburške tragedije i križnog puta hrvatskoga naroda u Stocu. Na lokalnom mjesnome groblju položio je vijenac i zapalio svijeće za žrtve komunističkih zločina. Ranije tijekom dana u Mostaru se susreo s predsjednikom Hrvatskog narodnog sabora BiH i HDZ-a BiH Draganom Čovićem s kojim je razgovarao o izbornim reformama i putu BiH prema Europskoj uniji.
- **4. lipnja 2021.** ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman sudjelovao je na četvrtoj sjednici Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Ministar Grlić Radman je istaknuo je da Vlada RH i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova posvećuju naročitu pažnju bilateralnom i multilateralom zalaganju za ustavnopravnu jednakost Hrvata u BiH. **5. lipnja 2021.** ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman, kao izaslanik predsjednika Vlade RH Andreja Plenkovića, sudjelovao je na konferenciji pod nazivom “Lijepa zemlja Bosna i Hercegovina” u Splitu, gdje je predstavljeno četveroknjižje “Iznad crte” zamjenika predsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Dragana Čovića.
- **7. lipnja 2021.** ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman susreo se s ministricom civilnih poslova Bosne i Hercegovine Ankicom Gudeljević, tijekom njenog radnog posjeta RH povodom donacije cjepiva protiv COVID-19 Bosni i Hercegovini. Ministri su razmijenili mišljenja o položaju Hrvata u Bosni i Hercegovini te zaključili kako je promjena izbornog zakona glavni uvjet za stvaranje političkog ozračja koje vodi ka ostvarivanju BiH kao funkcionalne, stabilne i prosperitetne države triju konstitutivnih naroda i svih njenih građana.
- **11. lipnja 2021.** ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman primio je predstavnike Hrvatskog kulturnog društva Napredak iz Bosne i Hercegovine koje je predvodio predsjednik društva Nikola Čiča. Glavne teme razgovora bile su trenutni politički i društveni status Hrvata u Bosni i Hercegovini, daljnji organizacijski razvoj Hrvatskog kulturnog društva Napredak te dinamika povrata imovine društva koja je oduzeta za vrijeme jugoslavenskog komunističkog režima.
- **19. srpnja 2021.** ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman posjetio je općinu Tomislavgrad u BiH te je izjavio da će Vlada Republike Hrvatske nastaviti s potporom ovome području te je pozvao gospodarstvenike da zajednički razvijaju perspektivu opstanka tamošnjih Hrvata. **20. srpnja 2021.** ministar vanjskih i europski poslova Gordan Grlić Radman posjetio je mjesto Kandija u općini Bugojno, povodom 28. godišnjice stradanja Hrvata tijekom ratnih sukoba. Izrazio je očekivanje da će se rasvijetliti sudbina nestalih i ubijenih Hrvata u Bugojnu. Ministar je položio vijenac

pred spomen obilježje poginulim i nestalim Hrvatima Bugojna te je sudjelovao na misi u župi Kandiji.

- **14. kolovoza 2021.** ministar vanjskih i europski poslova Gordan Grlić Radman posjetio je općinu Tomislavgrad te se sastao s načelnikom Ivanom Buntićem i predsjednikom Vlade HBŽ, Ivanom Vukadinom. Nakon sastanka u općinskoj Vijećnici obišli su mjesto požarišta iznad mjesta Drmića staja gdje su se susreli s predsjednikom HNS-a Draganom Čovićem te se uvjerali u razmjere požara koji je bjesnio proteklih dana tim krajem. Isti dan ministar je posjetio općinu Kreševo, gdje je sudjelovao na svečanosti otvaranja Kreševskog muzeja.
- **8. rujna 2021.** ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman susreo se sa zamjenikom predsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Draganom Čovićem i s potpredsjednicom Odbora za vanjske poslove Europskog parlamenta (AFET) Željnom Zovko. Glavne teme razgovora bile su aktualne političke prilike u Bosni i Hercegovini, poglavito reforma Izbornog zakona s kojom bi se osigurala ravnopravnost i legitimno političko predstavljanje Hrvata. Također, govorilo se o koracima koje Bosna i Hercegovina mora učiniti na svom putu prema EU te kako Republika Hrvatska može pri tome pomoći. Zamjenik predsjedatelja Čović upoznao je ministra Grlića Radmana s trenutnim izazovima u ostvarivanju legitimnih prava Hrvata te trenutnoj političkoj situaciji i međunacionalnim odnosima u Bosni i Hercegovini, dok je potpredsjednica odbora Zovko predstavila aktivnosti u Europskom parlamentu vezane uz BiH i ostale države jugoistoka Europe.
- **23. studenog 2021.** državna tajnica Andreja Metelko-Zgombić sudjelovala je na sastanku Vijeća za opće poslove u Bruxellesu. U svom izlaganju je naglasila žurnost izmjene Izbornog zakona kako bi se osiguralo legitimno predstavljanje konstitutivnih naroda.
- **2. prosinca 2021.** ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman sudjelovao je na 28. sastanku Ministarskog vijeća Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) u Stockholmu. Ministar je istaknuo da posebno cijenimo ulogu Misije OESS-a u Bosni i Hercegovini u podršci stabilnosti, vladavini prava, demokratskim vrijednostima i institucijama. Snažno potičemo izbornu reformu i druge napore da se osigura legitimno, pravedno i nediskriminatorno političko predstavljanje svih triju konstitutivnih naroda - Bošnjaka, Hrvata i Srba.
- **14. prosinca 2021.** državna tajnica Andreja Metelko-Zgombić sudjelovala je na sastanku Vijeća za opće poslove u Bruxellesu. Usvojeni Zaključci uključuju relevantne poruke vezane uz europski put država jugoistočne Europe. Hrvatska je podržala Zaključke, ističući posebnu važnost reformi izbornog zakonodavstva u Bosni i Hercegovini. U pripremi zaključaka je postignut sporazum da Vijeće pozove na izmjenu Izbornog zakona i ograničenu ustavnu reformu kako bi se uklonili svi oblici diskriminacije u izbornom procesu, to je izravna poruka o implementaciji Mostarskog

- sporazuma iz 2020., također na Hrvatski zahtjev postignuto je da Vijeće podrži provedbu odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, što obuhvaća i presudu Ljubić, a time i osigurava legitimno predstavljanje konstitutivnih naroda.

Stručni kapaciteti i **iskustvo iz pristupanja Hrvatske Europskoj uniji i NATO savezu, kontinuirano su na raspolaganju Bosni i Hercegovini** kako bi se olakšao njezin put pristupanja. S tim je ciljem, i na hrvatsku inicijativu, sklopljen je Ugovor o europskom partnerstvu između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, koji je stupio na snagu 2018. godine i pruža institucionalni okvir za potporu koju Hrvatska pruža u procesu integracije Bosne i Hercegovine u Europsku uniju, što je u 2021. godini omogućilo provedbu daljnjih aktivnosti.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova provodi brojne aktivnosti u suradnji s institucijama Bosne i Hercegovine radi edukacije sudionika s nacionalne i lokalne razine. Twinning instrument jedan je od razvojnih alata koji doprinose sveukupnom reformskom procesu administracije Bosne i Hercegovine. Hrvatska je prepoznala i važnost twinninga kao instrumenta koji pridonosi jačanju prijateljskih i partnerskih odnosa dviju država, pa tako u Bosni i Hercegovini kontinuirano potiče institucije na twinning projekte. Zbog pandemije COVID-19 broj projekata tehničke pomoći izravno upućene Bosni i Hercegovini u 2021. godini neznatno je smanjen u odnosu na protekle godine.

Republika Hrvatska pridaje posebnu važnost i međunarodnoj razvojnoj suradnji. Politikom razvojne suradnje šaljemo poruku solidarnosti i odgovornosti, pridonosimo sigurnosti i stabilnosti neposrednog susjedstva, ali i šire. U okviru bilateralne razvojne suradnje Bosna i Hercegovina je najveći pojedinačni primatelj službene razvojne pomoći iz Hrvatske. U Nacionalnoj strategiji razvojne suradnje 2017. – 2021. Bosna i Hercegovina je prepoznata u statusu programske države.

U 2021. godini Ministarstvo vanjskih i europskih poslova sudjelovalo je u provedbi sljedećih projekata usmjerenih na **razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć Bosni i Hercegovini**:

Projekti međunarodne razvojne suradnje i humanitarne pomoći u suradnji s organizacijama civilnog društva

MVEP je u 2021. objavilo Javni poziv za financiranje projekata međunarodne razvojne suradnje u cilju osnaživanja ranjivih skupina društva, poticanja gospodarskog razvoja te jačanja demokracije u susjednim zemljama, zemljama istočne Europe i Afrike. Sredstva su dodijeljena organizacijama civilnog društva s iskustvom u provođenju humanitarno-razvojnih projekata u inozemstvu. Ukupno 7 udruga u suradnji s partnerskim organizacijama provodi svoje projekte na području Bosne i Hercegovine. Riječ je o projektima usmjerenim na obrazovanje, zdravlje, osnaživanje žena i djece, prevenciju nasilja u obitelji, razvoj demokratskih institucija i poticanje odgovornog gospodarskog razvoja. MVEP je u 2021.

godini izdvojio ukupno 542.901,09 HRK za navedene projekte, a njihova se provedba nastavlja i u 2022. godini.

Pružanje razvojne pomoći trećim zemljama u području poljoprivrede u suradnji s Agencijom za međunarodnu razvojnu suradnju Države Izrael

Sukladno Memorandumu o suglasnosti o strateškom partnerstvu između MVEP i Ministarstva vanjskih poslova Države Izrael, MVEP i izraelska Agencija za razvojnu suradnju (MASHAV) u 2021. godini zajednički su osmislili projekt poljoprivrednog razvoja za tri županije BiH: Posavsku, Hercegbosansku i Zapadnohercegovačku. S ciljem prijenosa znanja i iskustva izraelskih stručnjaka, organizirano je studijsko putovanje predstavnika županija BiH u Izrael gdje su pohađali edukaciju o poljoprivrednom razvoju i modernizaciji poljoprivrednih procesa. Doprinos MVEP-a projektu: 75.880 HRK.

Služba za prijenos znanja je od 2012. provela veliki broj aktivnosti u suradnji s institucijama Bosne i Hercegovine na kojima je educirano više od 1900 sudionika s nacionalne i lokalne razine.

Kontinuirano podupirući unapređenje sustava koordinacije EU poslova u BiH kao ključne stavke u procesu pristupanja BiH EU, te kako bismo imali ujednačen pristup ciljanim skupinama u BiH iz razloga specifičnog uređenja, posebnu pažnju pridajemo suradnji s Direkcijom za europske integracije Vijeća ministara BiH koja predstavlja nacionalno koordinacijsko tijelo za EU poslove. S DEI se kontinuirano surađuje u osmišljavanju i provedbi konkretnih programa.

Zbog pandemije COVID-a broj projekata tehničke pomoći izravno upućene BiH je smanjen u odnosu na protekle godine.

U 2021. godini prijavljena su i provedena četiri twinning projekta iz područja poljoprivrede, unutarnjih poslova (kibernetička sigurnost), financija i parlamentarne suradnje.

- „Osnaživanje i daljnja podrška Parlamentima Bosne i Hercegovine u zadaćama EU integracija“ u provedbi Hrvatskog sabora kao mlađeg partnera u konzorciju s Mađarskom i Austrijom, vrijednost 2,3 milijuna eura, provedba 27 mjeseci – projekt završio u listopadu 2021.g.
- „Podrška izgradnji EU kapaciteta i postupnom usklađivanju s pravnom stečevinom Unije u veterinarskom sektoru Bosne i Hercegovine, vrijednost: 3,5 milijuna eura, provedba 48 mjeseci, u kojem je Ministarstvo poljoprivrede RH mlađi partner u konzorciju s Francuskom i Austrijom.
- „EU za borbu protiv kibernetičkog kriminala u BiH“, vrijednost: 1 milijun eura, provedba 18 mjeseci, u kojem MUP RH u partnerstvu s MUP Austrije radi na jačanju nadležnih institucija BiH, u području borbe protiv kibernetičkog kriminala te usklađivanju zakonodavnog okvira s Konvencijom o kibernetičkom kriminalu Vijeća Europe. RH u projektu ima i stalnog twinning savjetnika.

- „Daljnja podrška Upravi za neizravno oporezivanje (UNO) vrijednost projekta: 600.000 eura, provedba 18 mjeseci, u kojem je Carinska uprava RH u partnerstvu s Austrijom.

Tehnička pomoć

Ukupno je educirano više od 70 službenika tijela državne uprave BiH u različitim područjima pregovora s fokusom na novu metodologiju pristupanja EU i pregovarački okvir u dva ključna klastera: Temeljna načela i Zeleni plan; edukacije o hibridnim prijetnjama i politici zapošljavanja.

- U suradnji MVEP i GIZ-Regionalnim fondom programa za zemlje jugoistočne Europe organizirana je škola Europskih integracija za sudionike tijela državne uprave iz zemalja jugoistočne Europe na kojoj su sudjelovali i djelatnici Direkcije za evropske integracije Bosne i Hercegovine te ostali službenici institucija koji se bave EU poslovima. Program škole izrađuje se između ostalog i u suradnji s kontakt točkom uspostavljenoj u Direkciji za evropske integracije BiH. Škola se tradicionalno organizira na Hvaru pod nazivom: „*Novi razvoji u Europskoj Uniji*“. U okviru škole, već unazad 8 godina za redom hrvatski stručnjaci prenose svoja znanja i iskustva stručnjacima zemalja jugoistočne Europe. Ovogodišnji program posebno je bio usredotočen na izazove s kojima se suočava Europska unija i države jugoistočne Europe u oporavku od pandemije COVID-10 i izgradnji otpornosti. Uz uobičajene teme vezane uz funkcioniranje EU i njenih institucija, predavanja su obuhvatila i aktualne teme: Zeleni plan, Višegodišnji financijski okvir, EU4Health kao odgovor na COVID krizu, novu metodologiju pristupanja EU i programiranje i provedbu IPA III programa. bio je usredotočen na izazove s kojima se suočava Europska unija kao i vlade zemalja jugoistočne Europe u kontekstu njihovog približavanja EU-u. Iz Bosne i Hercegovine sudjelovalo je troje polaznika iz Direkcije za europske integracije. Financijski doprinos Republike Hrvatske u projektu: 60.000,00 kuna.
- Također u suradnji s GIZ-Regionalnim fondom tijekom 2021. godine organiziran je niz aktivnosti za službenike država jugoistočne Europe (Albanije, BiH, Crne Gore, Kosova, Sjeverne Makedonije i Srbije) koji se bave EU poslovima, a provode se s ciljem prijenosa znanja i pomoći Republike Hrvatske zemljama susjedstva, te svrhom podrške reformama u tim zemljama koje donosi proces EU integracija. U okviru regionalnih aktivnosti sudjelovali su i sudionici iz Bosne i Hercegovine – ukupno njih 50-ak na aktivnostima i seminarima koji su bili podijeljeni po sljedećim klasterima: 1) temeljna pitanja/osnove (održana 2 seminar na sljedeće teme: regulatorni okvir za kriptoimovinu i migracijska politika EU). Financijski doprinos RH u projektu: 30.000,00 kuna, 2) Zeleni Plan/Green Agenda (održano 6 seminar na sljedeće teme: transeuropske mreže, Zeleni plan za Zapadni Balkan, upravljanje otpadom, klimatske promjene i industrijsko onečišćenje, energetika). Financijski doprinos RH u projektu: 45.000,00 kuna.

- u okviru suradnje s GIZ Regionalnim fondom, za djelatnike ministarstva vanjskih poslova zemalja jugoistočne Europe održan je webinar o hibridnim prijetnjama na temu "*Hibridne prijetnje i implikacije Covida 19*", na kojem je sudjelovalo 10-ak predstavnika iz Bosne i Hercegovine. Financijski doprinos Republike Hrvatske u projektu: 15.000,00 kuna.
- Ministarstvo vanjskih poslova surađuje s Vijećem za regionalnu suradnju (RCC) u okviru regionalnog programa Projekt za zapošljavanje i socijalna pitanja (ESAP II). Korisnici programa ESAP II su ministarstva rada i socijalne skrbi, ministarstva financija, javne službe za zapošljavanje, inspekcije rada, porezne uprave, ekonomsko-socijalna vijeća i socijalni partneri iz šest zemalja jugoistočne Europe, a na kojima također sudjeluju i službenici nadležnih institucija iz Bosne i Hercegovine. U okviru programa, hrvatska stručnjakinja izradila je analizu pregovaračkog statusa za svaku pojedinu državu i pripremila upitnik o organizaciji tijela i ustanova koje će biti zadužene za implementaciju zakonodavstva koje pokriva materiju poglavlja 2. i 19. Također, održana je hibridna radionica za predstavnike radnih skupina iz Poglavlja 19 (Socijalna politika i zapošljavanje) i 2 (Sloboda kretanja radnika) na kojoj je sudjelovalo pet sudionika iz Bosne i Hercegovine te je pripremljen Plan razvoja kapaciteta za svaku pojedinu državu. Financijski doprinos Republike Hrvatske u projektu: 30.000,00 kuna.

Aktivnosti Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske (u nastavku: Središnji državni ured) provodi četiri programa potpore kojima jača položaj i unapređuje kvalitetu svakodnevnog života Hrvata u Bosni i Hercegovini:

- Program financiranja obrazovnih, kulturnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od posebnog interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini
- Program financiranja posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan RH
- Program stipendiranja studenata
- Program potpore strateškim institucijama Hrvata u Bosni i Hercegovini

Program financiranja obrazovnih, kulturnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od posebnog interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini

I u 2021. godini, Vlada Republike Hrvatske nastavila je podupirati programe i projekte značajne za unaprjeđenje kvalitete života i osiguravanju uvjeta za održivi ostanak Hrvata u Bosni i Hercegovine ali i stvaranju platforme za razvoj čitave zemlje. Tako je u 2021. godini osigurano **25.000.000,00 kuna** za programe i projekte temeljem Javnog natječaja za

financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u BiH. Javni natječaj za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu Središnji državni ured raspisao je 13. travnja 2021. godine. Vlada Republike Hrvatske je na 70. sjednici održanoj 22. srpnja 2021. godine donijela Odluku o raspodjeli sredstava za 79 programa i projekta i to:

- 23 programa i projekata iz područja kulture – 5.855.000,00 kuna
- 24 programa i projekata iz područja obrazovanja i znanosti - 6.270.000,00 kuna
- 9 programa i projekata iz područja zdravstva – 6.080.000,00 kuna
- 23 programa i projekata iz ostalih područja – 6.795.000,00 kuna

Obrazovanje i znanost - obrazovanje, kao temelj prosperitetne budućnosti jednog naroda, jedno je od najvažnijih područja koje se kontinuirano i sustavno podupire. Gradnjom novih, kao i uređenjem te dodatnim opremanjem postojećih škola, učeničkih i studentskih domova i sportskih dvorana, osiguravaju se djeci i mladima primjereni uvjeti za učenje i studiranje u sredini u kojoj žive čime ih se potiče i motivira za ostanak u svojoj zemlji. Zato su u području obrazovanja i znanosti dane potpore za izgradnju, obnovu, rekonstrukciju i opremanje škola u Uskoplju, Posušju, Žepču, Livnu, Stojkovićima – Novi Travnik, Vitezu, Jablanici, kao i potpora radu Opće gimnazije u Banja Luci.

Isto tako, dodijeljena su sredstava za izgradnju školske sportske dvorane u Prologu - Mostaru, Kupresu. Izgradnju i adaptacija dječjih vrtića i predškolskih ustanova u Usori, Rakitnom, Kreševu, Neumu i Mostaru. Nadalje, financirani su projekti uređenje i opremanje interijera glazbene škole u Širokom Brijegu, digitalizacija obrazovnog sustava Županije Zapadnohercegovačke – E-škola, nabavka novih knjiga u Busovači, nabava specijaliziranog vozila učenike s poteškoćama u razvoju Mostar, opremanje STEAM učionica u Travniku, nabava glazbenih instrumenata glazbenu školu u Čitluku, te financiran treći svezak Hrvatske enciklopedije BIH, Časopis HAZU BiH „Vidici“. Također, financiran je projekt nabava čistih genetskih izvora ovaca za potrebe Centara za očuvanje autohtonih pasmina u Tomislavgradu.

Zdravstvo i socijalna skrb - Dostupna i primjerena zdravstvena i socijalna skrb jedan je od temeljnih uvjeta za održiv ostanak i povratak Hrvata u Bosni i Hercegovini. Financirani su projekti i programi odnose se na izgradnju, rekonstrukciju, opremanje i proširenje bolničkih kapaciteta, kapaciteta domova zdravlja i specijaliziranih medicinskih ustanova, u Novoj Bili, Kiseljaku, Orašju, Livnu i Tomislavgradu. Nastojeći odgovoriti na potrebe najranjivijih skupina društva, dana su novčana sredstva i za dogradnju, opremanje i uređenje domova i drugih ustanova za starije, nemoćne i socijalno ugrožene osobe te djecu s poteškoćama u razvoju u Čitluku, Grudama i Kiseljaku.

Kultura - kulturu kao značajnu odrednicu nacionalnog identiteta može se očuvati samo neprekidnom i odgovarajućom skrbi za kulturna dobra od nacionalnog interesa, njegovanjem tradicionalnih manifestacija i vrijednosti koje ta kultura baštini te uvažavanjem svih

povijesnih, vjerskih i civilizacijskih činjenica koje se odnose na kulturu onoga dijela hrvatskog naroda koji prebiva na području Bosne i Hercegovine. Dane su i potpore za izgradnju, uređenje i opremanje muzeja, galerija, kulturnih i pastoralnih centara za mlade, knjižnica u Drinovcima, Mostaru, Vitezu, Tomislavgradu, Plehanu, Stocu, Podmilačju, Bosanskom Grahovu, Mostaru, Tuzli, Zenici, Kupresu, kino dvorane Hrvatskog doma u Bugojnu, nabava osnovne opreme Simfonijskom orkestru Mostaru, za Ediciju hrvatske književnosti Bosne i Hercegovine u 100 knjiga te za projekt Povijesna baština pokretač održivog razvitka Ravno. Isto tako, nastavljena je potpora tradicionalnim manifestacijama poput: „Dani hrvatskog filma Ivo Gregurević“ u Orašju; za produkciju filmskog projekta „Kraljica Katarina“. Respektirajući značaj informiranja na hrvatskom jeziku u BiH, dana su i novčana sredstva za radio postaju u Busovači, te za potporu portala na hrvatskom jeziku u Mostaru, pomoć izdavačkoj djelatnosti Katoličkom tjedniku u Sarajevu, te za Radioteleviziju Herceg-Bosne.

Ostala područja - primjerena komunalna infrastruktura u naseljenim mjestima od životne je važnosti za povratak, ali i održivi ostanak Hrvata u tim mjestima. Zato su dane potpore za izgradnju, rekonstrukciju, obnovu vodovodne mreže, sanaciju i asfaltiranja cesta u Johovcu – Doboju, Varešu, Ljubuškom, Čapljini, Fojnici, Domaljevcu-Šamcu, Dobretićima. U cilju demografske obnove i stvaranja uvjeta održivog ostanka kroz zapošljavanje dodijeljena su sredstva za razvoj poljoprivredne proizvodnje u Prozor Rami; za uljaru u Stocu te za revitalizaciju poljoprivrede u BiH. Dana je potpora za izgradnju sportskih igrališta/dvorana, domova u Mostaru, Širokom Brijegu te obnova i opremanje prostorija kluba borilačkih vještina u Ljubuškom, rekonstrukciju spomenika kulture – vijećnice u Odžaku kao i za Sjemenište u Travniku. Financirani su i projekti Caritasa BiH za osnaživanje organizacija civilnog društva za socijalnu inkluziju osoba s invaliditetom te projekt Udruge dragovoljaca iz Domovinskog rata u Lašvanskoj Dolini.

Program financiranja posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Putem Javnog poziva za financiranja posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u 2021. godini, koji za cilj ima dodatno promicati veze i jačati suradnju s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, dana je potpora za **86 projekata** Hrvata u Bosni i Hercegovini – od različitih filmskih, glazbenih, kazališnih festivala, obnove knjižnog fonda do projekata kojima se potiče razvoj malog poduzetništva. Kroz ovaj program također, nastojimo odgovoriti i na druge potrebe Hrvata u Bosni i Hercegovini – primjerice pomažemo pojedince i obitelji koji se nalaze u teškim socijalno materijalnim uvjetima. Na ovaj način, u 2021. godini pružena je potpora za 23 osobe.

Program stipendiranja studenata

Na temelju Odluke o dodjeli stipendija studentima – pripadnicima hrvatskog naroda izvan Hrvatske za akademsku godinu 2020./2021. dodijeljeno je **500 stipendija** pripadnicima

hrvatskog naroda izvan Hrvatske, od čega 100 stipendija za studente koji studiraju u Hrvatskoj (od čega su najveći broj Hrvati iz Bosne i Hercegovine) i 400 stipendija za studente koji prebivaju i studiraju u Bosni i Hercegovini. Time je dan dodatan poticaj jačanju ljudskih, obrazovnih i znanstvenih kapaciteta, a potiče se i ostanak Hrvata u Bosni i Hercegovini.

Pravo na stipendiju ostvaruje se putem Javnog natječaja, a sukladno utvrđenim kriterijima za dodjeljivanje stipendija. Iznos godišnje stipendije je 7.000 kuna.

Program potpore strateškim institucijama Hrvata u Bosni i Hercegovini

Vlada Republike Hrvatske je, putem Središnjeg državnog ureda, nastavila pružati financijsku potporu institucijama od strateškog značaja za Hrvatski narod u Bosni i Hercegovini – Sveučilištu u Mostaru i Hrvatskom narodnom kazalištu u Mostaru sa **6.000.000 kuna** (te preko Ministarstva zdravstva i Sveučilišna kliničkoj bolnici u Mostaru). Značaj koji ove institucije imaju za opstanak i prosperitet Hrvata u Bosni i Hercegovini je nemjerljiv – od očuvanja i njegovanja hrvatskog kulturnog identiteta, stvaranja preduvjeta za društveni i gospodarski napredak.

Dodatak

Uz konkretne programe koje provodi, Središnji državni ured je u svakodnevnoj komunikaciji i uspješno ostvaruje suradnju s političkim predstavnicima Hrvata na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini, s brojnim udrugama i udruženjima koji djeluju u Bosni i Hercegovini, ali i izvan nje, te institucijama i ustanovama iz područja kulture, znanosti i obrazovanja.

U cilju unaprjeđenja hrvatske suvremene drame, povećanja mogućnosti profesionalnoga angažmana mladih autora/autorica, jačanja hrvatskoga zajedništva te očuvanja hrvatskoga jezika, kulture i identiteta Ured je u suradnji sa HNK Mostar objavio Javni natječaj za najbolji neobjavljeni dramski tekst na hrvatskom jeziku za mlade autore do 35 godina i Natječaj za izbor redatelja/ice do 35 godina starosti koji/a će režirati prvonagrađeni dramski tekst. Najbolji dramski tekst, pod nazivom „Zid“ je autorice Ružice Aščić (pristiglo 30 prijava). Za redatelja najboljeg dramskog teksta, između 7 pristiglih prijava, izabran je Christian Jean-Michael Jalžečić. Natječaji su bili otvoreni za mlade autore/ice, pripadnike/ce hrvatskog naroda, iz cijelog svijeta.

S obzirom na iskazanu potrebu, Središnji državni ured je pokrenuo inicijativu suradnje hrvatskih odgojno-obrazovnih institucija iz Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine na izradi Prijedloga kurikuluma i njihove primjene u osnovnoškolskome i srednjoškolskom obrazovanju za Hrvate u Bosni i Hercegovini. Sporazuma o međusobnoj suradnji potpisan je u ožujku 2022. godini, a uključuje pomoć svih razina i vrsta odgoja i obrazovanja temeljenih na odgojno-obrazovnim ishodima; pomoć pri izradi prijedloga novog sustava vrednovanja, ocjenjivanja i izvještavanja o učeničkim postignućima; pomoć pri osposobljavanju učitelja za

primjenu novih kurikuluma i promjene u procesu poučavanja i učenja; prijedlog načela i smjernica za izradu priručnika, udžbenika i drugih nastavnih pomagala te digitalizaciju istih i korištenje IKT-a (informacijsko-komunikacijske tehnologije) u obrazovanju.

Isto tako, kako bi adekvatno i učinkovito rješavali poteškoće i probleme s kojima se suočavaju Hrvati u Bosni i Hercegovini – Središnji državni ured je pojačao suradnju s resornim institucijama u Republici Hrvatskoj: Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Ministarstvom regionalnog razvoja i EU fondova, Ministarstvom kulture i medija, Ministarstvom znanosti i obrazovanja.

Središnji državni ured aktivno je sudjelovao i u aktivnostima drugih resornih institucija koje provode programe za Hrvate u Bosni i Hercegovini. Predstavnici Središnjeg državnog ureda kao članovi povjerenstava sudjelovali su u donošenju prijedloga odluka temeljem raspisanih Javnih natječaja Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje i Ministarstva regionalnog razvoja i europskih fondova.

Središnji državni ured je tijekom 2021. godine sudjelovao i u drugim, za Hrvate u Bosni i Hercegovini, bitnim događanjima koja su inicirala druga tijela i institucije iz Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Predstavnici Ureda, aktivno su sudjelovali u radu znanstveno stručnog skupa na temu „Demografska kretanja i populacijska politika Hrvata u BiH“ koji je održan u srpnju 2021. godine u Tuzli. Organizatori skupa su: Udruga bosanskohercegovačkih Hrvata Prsten, Institut Ivo Pilar Zagreb, Institut za migracije i narodnosti Zagreb, Hrvatska akademija za znanost i umjetnost BiH, Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru, Matica Hrvatska Mostar, Odjel za iseljenišтво HNS-a BiH i Hrvatska matica iseljenika Zagreb. Predstavnici Ureda predstavili su programe, projekte i aktivnosti Ureda u zaštiti nematerijalne kulturne baštine Hrvata u BiH na znanstveno stručnom skupu pod nazivom „Digitalizacija, arhiviranje i očuvanje kulturne baštine“, koji je održan 30. listopada u Širokom Brijegu. Organizator skupa su Društvo za digitalizaciju tradicijske kulturne baštine uz partnerstvo s UNESCO-om i suorganizaciju Sekcije CIOFF-a BiH i Udruge hrvatskih amaterskih kulturno umjetničkih društava iz BiH. Također, predstavnici Ureda sudjelovali su i u radu Međunarodne znanstveno stručne konferencije pod nazivom „Migracije i identitet: kultura, ekonomija, država“ sa izlaganjem na temu „Održivi ostanak i opstanak Hrvata u BiH – programi i projekti Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske namijenjenih Hrvatima u BiH“. Trodnevna konferencija održavala se u Zagrebu i Osijeku. Organizator konferencije bio je Institut za migracije i narodnosti u Zagrebu.

Tijekom 2021. godine, u cilju detektiranja aktualnih problema i izazova s kojima se susreću Hrvati u Bosni i Hercegovini, državni tajnik i predstavnici Središnjeg državnog ureda u više navrata posjetili su dijelove Bosne i Hercegovine gdje žive Hrvati: Mostar, Orašje, Kiseljak, Bugojno, Novi Travnik, Vitez, Ravno, Jajce – Podmilačje, Posušje, Široki Brijeg, Odžak, Usora, Grude i Neum.

Aktivnosti Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje

Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje u koordinaciji s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova i Središnjim državnim uredom za Hrvate izvan Republike Hrvatske provodi Program pomoći Republike Hrvatske za povratak Hrvata u Bosnu i Hercegovinu. Cilj Programa je pružiti potporu povratku i ostanku Hrvata u Bosni i Hercegovini i to kroz sljedeće aktivnosti: poticanje obnove/izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture, poticanje održivog povratka stanovništva na područje Bosne i Hercegovine putem financijske pomoći udrugama i ostalim pravnim osobama u Bosni i Hercegovini koje svojim djelovanjem mogu pripomoći povratku i svojim aktivnostima doprinose stvaranju boljih i kvalitetnijih uvjeta življenja na tom prostoru te stvaranju preduvjeta ostanka, poticanje gospodarskih aktivnosti radi poticaja gospodarskog razvoja, potpora ustanovama za osobe s posebnim potrebama te potpora aktivnostima vezanim za socijalno ugrožene kategorije, žrtve nasilja, samohrane roditelje i slično, promicanje centara za povratnike kroz koje bi se realizirali programi pružanja pomoći i potpore povratnicima u Bosnu i Hercegovinu, potpora programima i projektima unaprjeđenja zdravstvene skrbi radi suzbijanja pandemije COVID-19, potpora izradi programa i projekata kojima je cilj poticanje povratka, senzibiliziranje javnosti o problemima i poteškoćama s kojima se povratnici u Bosnu i Hercegovinu susreću te isticanje uspješnih povratničkih priča kao poticaj i motivaciju za povratak.

Temeljem prijedloga Zajedničkog povjerenstva ovaj Ured donio je odluku o financiranju projekata zaprimljenih po Javnom pozivu od 21. listopada 2021. godine. Nakon obrade prikupljenih zahtjeva donesena je odluka o dodijeli financijske potpore za **53 projekta ukupne vrijednosti 4.500.000,00 kuna**. Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje sa pravnom osobom koja je nositelj izabranog projekta odnosno aktivnosti, sklopio je ugovor o financijskoj potpori. Sredstava za provedbu ovog Programa osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2021. godinu.

Osim navedenog, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje u okviru svoje nadležnosti provodi mjeru koja se odnosi na stambeno zbrinjavanje korisnika darovanjem građevinskog materijala za izgradnju ili obnovu kuća u vlasništvu Hrvata u Bosni i Hercegovini u okviru koje je 2021. godine isporučivan osnovni građevinski materijal za obnovu ili izgradnju 55 obiteljskih kuća, ukupne vrijednosti 2.862.263,26 kn.

U financijskom planu Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje su za provedbu naprijed navedenih mjera predviđena su financijska sredstva u iznosu 5.500.000,00 kn za 2022. godinu i 5.500.000,00 kn za 2023. godinu.

Aktivnosti Ministarstva hrvatskih branitelja

Ministarstvo hrvatskih branitelja kroz aktivnosti iz svoje nadležnosti nastoji poboljšati položaj hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini. Nastavno tome, Ministarstvo je za 2021. godinu planiralo ukupno 1.725.000,00 kuna koji se odnose na Hrvate izvan Republike Hrvatske, a od navedenog planiranog iznosa utrošeno je ukupno **1.723.437,81 kuna**.

Navedena sredstva utrošena su u sklopu provedbe aktivnosti razvojne suradnje i humanitarne pomoći inozemstvu, a koje se odnose na sufinanciranje rada veterinarskih zadruga u Federaciji Bosne i Hercegovine i sufinanciranje rada Hrvatskog dokumentacijskog centra Domovinskog rata u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu HDCDR BiH) te sufinanciranje izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen-obilježja u Bosni i Hercegovini.

Cilj provedbe projekata sufinanciranja rada veterinarskih zadruga u Federaciji BiH prenošenje je znanja i iskustava u području aktivne politike zapošljavanja i socijalnog uključivanja ratnih veterana kroz rad u zadrugama, vodeći se pri tome iskustvom u provedbi takvih projekata u Republici Hrvatskoj koji su se pokazali kao dobar model socijalnog uključivanja hrvatskih branitelja i stradalnika Domovinskog rata. Za navedeni projekt u 2021. godini, planirano je 675.000,00 kuna, a isplaćeno **673.437,81 kuna**, kroz devet potpora veterinarskim zadrugama u Federaciji BiH.

Sufinanciranjem rada HDCDR-a BiH dodjeljuju se sredstva namijenjena razvoju kapaciteta HDCDR-a BiH koji se odnose na prikupljanje, čuvanje i obradu arhivske građe. Cilj je projekta prikupiti i sačuvati vrijednu građu koja je važan povijesni izvor u utvrđivanju činjenica i objektivnom prikazu događaja iz Domovinskog rata. Za navedeni projekt u 2021. godini, planirano je 700.000,00 kuna te je isplaćeno **700.000,00 kuna**.

U 2021. godini, temeljem provedenog Javnog poziva za sufinanciranje izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen-obilježja sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske, sufinancirana su tri spomen-obilježja u Bosni i Hercegovini i to; spomen zid s pločama u Grahovu, spomen-dom u Livnu i spomen-park u Posušju. Navedene aktivnosti provedene su u cilju očuvanja vrijednosti Domovinskog rata te je za njih u 2021. godini planirano 350.000,00 kuna te je isplaćeno **350.000,00 kuna**.

Sukladno Protokolu o suradnji između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u traženju nestalih osoba, tijekom 2021. godine nastavljena je suradnja nadležnih državnih tijela Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

U izvještajnom razdoblju Ministarstvo je, nadležnom institutu za nestale osobe Bosne i Hercegovine, uputila 8 pisanih zahtjeva za dostavu saznanja i provedbu drugih aktivnosti iz njihove nadležnosti, dok je u istom razdoblju zaprimila 6 zahtjeva/upita prema kojima je postupila, odnosno prema kojima je postupanje u tijeku.

Nadalje, na prijedlog Ministarstva, Bosni i Hercegovini su, nakon obrade i preliminarne identifikacije, predani posmrtni ostaci jedne osobe ekshumirane na području Republike Hrvatske (Vukovarsko-srijemska županija), radi provedbe završene identifikacije.

Uz navedeno, s nadležnim Institutom za nestale osobe Bosne i Hercegovine, nastavljana je suradnja i u okviru multilateralnih mehanizama (provedba Okvirnog plana za traženje osoba nestalih u oružanim sukobima na području bivše Jugoslavije pokrenutog na inicijativu Međunarodne komisije za nestale osobe).

Aktivnosti Ministarstva obrane

Ministarstvo obrane u sklopu međunarodne obrambene suradnje s Ministarstvom obrane Bosne i Hercegovine podržava europski i euroatlantski put Bosne i Hercegovine i to: aktivnostima bilateralne suradnje (pružanje ekspertize u različitim obrambenim područjima), suradnjom u okviru regionalnih inicijativa Američko-jadranske povelje (A-5) i Srednjoeuropske obrambene suradnje (CEDC) te školovanja pripadnika Ministarstva obrane Bosne i Hercegovine na studijskim programima vojne izobrazbe na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“.

U 2021. godini započelo je uvezivanje i suradnja operativnih središta Oružanih snaga Republike Hrvatske i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine te je u lipnju 2021. potpisan Tehnički sporazum o međusobnoj suradnji u području upravljanja krizama u svrhu brže koordinacije kod prirodnih i drugih katastrofa i nesreća. Oružane snage Republike Hrvatske su u kolovozu 2021. godine pružile pomoć Bosni i Hercegovini gdje je bilo **angažirano pet protupožarnih aviona Canadair CL-415** iz sustava Protupožarne eskadrile 93. krila Hrvatskog ratnog zrakoplovstva.

Međunarodna obrambena suradnja s Bosnom i Hercegovinom ima visok prioritet za Republiku Hrvatsku što je vidljivo i iz Plana bilateralne obrambene suradnje za 2021. godinu kojim je planirana 41 aktivnost. Plan bilateralne obrambene suradnje za 2021. godinu, osim službenih posjeta, konzultacija, stožernih i ekspertnih razgovora te školovanja u Republici Hrvatskoj, obuhvaćao je i obuku za sudjelovanje u misijama i operacijama potpore u miru, ostale obučene i vježbovne aktivnosti i vojna natjecanja.

Zbog pandemije COVID-19, od planirane 41 aktivnosti **provedena je 21 planska aktivnost**, dok će se 11 aktivnosti iz 2021. godine prenijeti u Plan bilateralne obrambene suradnje za 2022. godinu.

Ministarstvo obrane Republike Hrvatske od Domovinskog rata kontinuirano pruža potporu Hrvatima u Bosni i Hercegovini kroz različite oblike formalne vojne izobrazbe (vojne škole,

vojni studijski programi, vojne obuke, funkcionalna osposobljavanja). Na vojnim izobrazbama u Republici Hrvatskoj, u kvotama za strane polaznike iz prijateljskih zemalja, oko 65 % stranih polaznika dolazi iz Bosne i Hercegovine, a među njima je najveći udio Hrvata.

U akademskoj godini 2021./2022., na četverogodišnjem preddiplomskom sveučilišnim studijskim programima „Vojno vođenje i upravljanje“ te „Vojno inženjerstvo“ Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“, **studira 20 studenata** – kadeta Hrvata iz Bosne i Hercegovine (18 muškaraca i dvije žene).

Na drugim oblicima slijedno-rastućih vojnih izobrazbi časnika i dočasnika u okviru Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“, u 2021. godini izobrazbu je završilo šest Hrvata (pet časnika i jedan dočasnik). U tijeku je školovanje još šest Hrvata (pet časnika i jedan dočasnik), upisanih u školsku godinu 2021./2022.

Financijska sredstva Ministarstva obrane Republike Hrvatske za potporu Hrvatima iz Bosne i Hercegovine, kroz njihovo sudjelovanje na vojnim izobrazbama časnika i dočasnika te studiranje na sveučilišnim vojnim studijskim programima, za 2021. godinu, iznosila su **1.640.000,00 kuna**.

Aktivnosti Ministarstva unutarnjih poslova

Tijekom 2021. godine ostvarena je suradnja sa Specijalnom policijom Ministarstva unutarnjih poslova Federacije Bosne i Hercegovine u okviru provedbe Programa nacionalne strategije razvojne suradnje za 2021. godinu u dijelu koji se odnosi na projekt „Ronilačko kondicioniranje u Ronilačkom centru Mali Lošinj za ronioce specijalne policije Federacije Bosne i Hercegovine“ te je sedam pripadnika Specijalne policije Federalne uprave policije Bosne i Hercegovine sudjelovalo u navedenom projektu u razdoblju od 2. do 9. listopada 2021. godine. Nadalje sukladno programu specijalističkog tečaja „Osnovna obuka protuterorističke taktike“ provedeno je osposobljavanje šesnaest pripadnika Specijalne policije Ministarstva unutarnjih poslova Federacije Bosne i Hercegovine u bazi Antiterorističke jedinice Lučko u razdoblju od 17. do 21. svibnja 2021. godine.

Isto tako, Ministarstvo unutarnjih poslova je posredstvom Interpola tijekom 2021. godine surađivalo s nadležnim policijskim agencijama Bosne i Hercegovine u istraživanjima ratnih zločina počinjenih na štetu Hrvata u Bosni i Hercegovini.

Suradnja Ministarstva unutarnjih poslova s nadležnim tijelima Bosne i Hercegovine regulirana je kroz 17 bilateralnih međunarodnih akata, a u svrhu što kvalitetnije bilateralne

suradnje, ovo Ministarstvo je u ožujku 2019. godine u Bosnu i Hercegovinu uputilo i policijskog časnika za vezu.

Na EU razini, najviši dužnosnici Ministarstva unutarnjih poslova se kontinuirano u okviru Vijeća za unutarnje poslove zalažu za dodjelu europskih sredstava Bosni i Hercegovini u cilju razvoja graničnih, prihvatnih i azilnih kapaciteta koji su potrebni za **učinkovito upravljanje migracijama**. Ministarstvo unutarnjih poslova je iskazalo spremnost da graničnoj policiji Bosne i Hercegovine pomogne u definiranju njihovih potreba za nabavom tehničke opreme za zaštitu granice te pružanju potrebne obuke službenicima granične policije, a iskazana je i podrška što skorijem zaključivanju Statusnog sporazuma Bosne i Hercegovine s Frontexom.

Također, ovo Ministarstvo od 1. ožujka 2019. godine vodilo projekt „EU4 BETTER CIVIL PROTECTION BOSNIA AND HERZEGOVINA – **Izgradnja kapaciteta i priprema Bosne i Hercegovine za Mehanizam civilne zaštite Europske unije**“, koji je završio krajem listopada 2021. godine. Ukupna vrijednost projekta, koji je financiran iz Instrumenta pred pristupne pomoći (IPA) iznosila je 1,5 milijuna eura. U sklopu projekta održane su brojne aktivnosti, tijekom kojih su stručnjaci Ravnateljstva civilne zaštite Bosne i Hercegovine s primarnim ciljem povećanja otpornosti na prirodne i tehničko-tehnološke katastrofe na svim razinama u Bosni i Hercegovini, a što je jedna od ključnih pretpostavki za ulazak Bosne i Hercegovine u Mehanizam Unije za civilnu zaštitu.

Ministarstvo unutarnjih poslova u okviru svoje nadležnosti koristi svaku priliku da i države članice Europske unije senzibilizira o važnosti suradnje i pomoći Bosni i Hercegovini na jačanju nacionalnih kapaciteta, čime se neizravno doprinosi i poboljšanju statusa hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini.

Aktivnosti Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja

Robna razmjena između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine je u 2021. iznosila **2,6 milijardi eura** (povećanje od 33,8% u odnosu na prethodnu godinu). Hrvatski izvoz u Bosnu i Hercegovinu je iznosio 1,63 milijarde eura (povećanje od 27,5%). Hrvatski uvoz iz Bosne i Hercegovine iznosio je 975,3 milijuna eura (povećanje od 45,6%). Bosna i Hercegovina je u 2021. bila šesti trgovinski partner Republike Hrvatske te se od ukupne robne razmjene 5,5% odnosi na razmjenu s Bosnom i Hercegovinom.

Ukupna ulaganja iz Republike Hrvatske u Bosnu i Hercegovinu u razdoblju od 1993. do 2021. iznosila su **1,26 milijardi eura**, što je udjel od 22,8% u ukupnim izravnim ulaganjima. Time se Bosna i Hercegovina svrstava na drugo mjesto hrvatskih ulaganja u inozemstvo.

Suradnja u području **vodnoga gospodarstva** između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine odvija se na temelju Ugovora o uređenju vodnogospodarskih odnosa koji je potpisan na razini Vlada Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ugovor).

U skladu s člankom 2. Ugovora, ugovorne stranke sporazumno rješavaju sva vodnogospodarska pitanja, a osobito surađuju na izradi potrebne dokumentacije i obavljanju radova koji se odnose na: uporabu voda, zaštitu voda od onečišćavanja, zaštitu od štetnog djelovanja voda, održavanje vodnogospodarskih objekata, obnovu u ratu razrušenih vodnogospodarskih objekata i izgradnju novih, zajedničko nastupanje vezano uz osiguranje potrebnih financijskih sredstava iz domaćih i međunarodnih izvora za njihovu obnovu i izgradnju. Radi ostvarivanja ciljeva Ugovora osnovano je Povjerenstvo/Komisija za vodno gospodarstvo Republike Hrvatske i Republike Bosne i Hercegovine. U sklopu navedenog Povjerenstva djeluju tri potpovjerenstva:

1. Potpovjerenstvo za sliv Crnog mora
2. Potpovjerenstvo za sliv Jadranskog mora
3. Potpovjerenstvo za Regionalni odvodni sustav Komarna-Neum-Mljetski kanal

Povjerenstvo se sastaje najmanje jednom godišnje, a potpovjerenstva sukladno planu rada odnosno prema potrebi. Do sada je održano 27 sjednica Povjerenstva, a posljednje, XXVIII. zasjedanje Povjerenstva održano je 9. prosinca 2021. u Zagrebu.

U okviru vodnogospodarske suradnje, a temeljem Ugovora o uređenju vodnogospodarskih odnosa, u srpnju 2015. godine u Brčkom, je sklopljen Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o pravima i obvezama korištenja voda iz javnih vodoopskrbnih sustava presječenih državnom granicom (Narodne novine — Međunarodni ugovori, br. 6/15). U okviru suradnje na presječenim sustavima moguće je sufinanciranje izgradnje zajedničkih objekata za sustave koji su zajednički građeni ili će biti zajednički građeni te sudjelovanje zainteresiranih stranaka u pokrivanju dijela troškova investicijskog održavanja zajedničkih objekata u odnosu na odobrenu količinu vode koja se može isporučiti. Na temelju navedenog Ugovora, isporučitelji vodnih usluga i nadležne jedinice lokalne samouprave obiju država čiji su sustavi javne vodoopskrbe presječeni državnom granicom, potpisuju provedbeni ugovor o isporuci/prihvatanju vode. Do sada je potpisano ukupno pet provedbenih ugovora i za iste su predsjednici Povjerenstva / Komisije potpisali Odluke o odobravanju provedbenih ugovora. To su sljedeći provedbeni ugovori:

- Provedbeni ugovor o isporuci/prihvatanju vode iz vodoopskrbnog sustava „Akumulacija Tribistovo“ za naselja pograničnog dijela općine Imotski (Gornji Vinjani, Gornji Proložac i Glavina Gornja) potpisan 22. prosinca 2017. između Primatelja (Grad Imotski, Vodovod Imotske krajine Imotski) i Isporučitelja (Općina Posušje, JP Vodovod Posušje);

- Provedbeni ugovor o isporuci / prihvaćanju vode za naselja pograničnog dijela općine Ljubuški i to: Prolog (Barbiri) i Kašće (šipovača), potpisan 22. prosinca 2017. između Primatelja (Općina Ljubuški, Parkovi Ljubuški) i Isporučitelja (Grad Vrgorac, Komunalno Vrgorac);
- Provedbeni ugovor o isporuci / prihvaćanju vode za naselja pograničnog dijela općine Dubrovačko primorje i to: Imotica, Kazjerna, Topolo, Stupa, Ošlje, Smokovljani i Visočani potpisan 22. prosinca 2017. između Primatelja (Grad Dubrovnik, Općina Dubrovačko primorje, Općina Janjina, Općina Mljet, Općina Ston, Općina Trpanja, Općina Župa dubrovačka, Vodovod Dubrovnik) i Isporučitelja (Općina Neum, JP Komunalno Neum);
- Provedbeni ugovor o isporuci / prihvaćanju vode iz regionalnog vodovoda „Josip Jović" potpisan u svibnju 2018. godine između Primatelja (Općina Tomislavgrad, JKP Tomislavgrad, Grad Imotski, Vodovod Imotske krajine Imotski, Grad Trilj, Vodovod i odvodnja Cetinske krajine Sinj) i Isporučitelja (Hrvatske vode, Vodogradnja Tomislavgrad);
- Provedbeni ugovor o isporuci / prihvaćanju vode za pogranični dio Općine Ravno, naselje Ivanica od 12. travnja 2019. između Isporučitelja- Grada Dubrovnika, Općine Dubrovačko primorje, Općine Janjine, Općine Mljet, Općine Ston, Općine Trpanj, Općine Župa dubrovačka i Vodovoda Dubrovnik d.o.o. i Primatelja - Općine Ravno i JKP Popovo Ravno. Istovremeno s navedenim Ugovorom za vodoopskrbu, između istih je stranaka potpisan i Sporazum o izgradnji sustava javne odvodnje naselja Ivanica Općine Ravno.

U tijeku je i usuglašavanje provedbenog ugovora za korištenje vode s izvorišta Doljani na teritoriju Bosne i Hercegovine između Grada Metkovića i Općine Čapljina uključujući njihove isporučitelje vodnih usluga.

U cilju zaštite voda u Neumskom zaljevu, Malostonskom zaljevu i Mljetskom kanalu, u Sarajevu je 21. srpnja 2004. sklopljen Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o zajedničkom financiranju održavanja i pogona regionalnog odvodnog sustava Komarna - Neum - Mljetski kanal (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 8/07). U svrhu potpune funkcionalnosti regionalnog odvodnog sustava Komarna – Neum - Mljetski kanal, dio kojega je izgrađen krajem 80-ih godina 20. stoljeća, radi se na rješavanju pitanja odvodnje priobalnog dijela Općine Slivno, dijela aglomeracije Malostonski zaljev, izgradnjom sustava kolektora i crpnih stanica koji su dijelovi Regionalnog odvodnog sustava (ROS) Komarna-Duboka-Repić-Klek-Neum-Ston-Mljetski kanal. Kako bi se osigurala funkcionalnost svih objekata Regionalnog odvodnog sustava s ciljem zaštite Od onečišćenja priobalnog mora s kopna, potrebno je osigurati odgovarajuća sredstva i u narednim godinama.

Ostale aktivnosti odnose se prvenstveno na smanjenje rizika Od poplava odnosno projekte zaštite od štetnog djelovanja voda te druga pitanja od značaja za vodno gospodarstvo, o

čemu strane redovito razmjenjuju informacije u okviru sastanaka Povjerenstva i pripadajućih potpovjerenstava.

Aktivnosti Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je provodilo **Program poticanja prekogranične suradnje** između Hrvatske i Bosne i Hercegovine u svrhu razvoja lokalne zajednice u 2021. godini, za čije provođenje je osigurano **6.000.000,00 kuna** iz Državnog proračuna.

Prihvatljive aktivnosti na navedenom Programu uključuju: upravljanje projektom, troškove promidžbe/vidljivosti projekta, opremanje, izgradnju, nadogradnju, rekonstrukciju, obnovu, modernizaciju i adaptaciju u prihvatljivom tematskom području. Prihvatljiva tematska područja obuhvaćaju sljedeće kategorije:

1) socijalna/društvena:

- predškolske građevine jaslice, dječji vrtići, male škole
- školske građevine (osnovne škole, srednje škole, visoke škole, specijalne škole, školsko-sportske dvorane i igrališta)
- domovi za starije i nemoćne osobe
- građevine zdravstvene zaštite i socijalne zaštite

2) javna:

- građevine za zadovoljenje društvenih i kulturnih potreba (domovi kulture, društveni domovi, knjižnice, muzeji i slične građevine društvene namjene)
- dječja igrališta i igraonice
- parkovi i trgovi u naseljima
- druge građevine javne namjene (građevine javne uprave, sportske građevine, mrtvačnice, platoi i ograde Oko groblja)

3) komunalna:

- sekundarne (lokalne) vodovodne mreže za opskrbu pitkom vodom, uz uvjet da je sekundarna mreža spojena na vodoopskrbni sustav u funkciji
- sustavi oborinske i fekalne odvodnje malog promjera uz uvjet da je sustav spojen na glavnu kanalizacijsku mrežu
- nerazvrstane ceste i ulice u naseljima (uključujući male mostove, odvodnju prometnica, potporne i zaštitne zidove, kružne tokove)
- nerazvrstane ceste izvan naselja
- parkirališta, ugibališta i stajališta javnog prijevoza
- nogostupi i biciklističke staze u/između naselja

- plinske mreže i niskonaponske mreže

4) zaštita okoliša, energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije:

- sanacija klizišta i sprječavanje erozije
- javna rasvjeta (proširenje mreže, zamjena postojeće rasvjete ekološki prihvatljivom) • povećanje energetske učinkovitosti građevina (poboljšanje fizikalnih svojstava zgrade: vanjska ovojnica, zamjena otvora i krovišta, poboljšanje sustava grijanja i hlađenja, uređenje kotlovnica)
- punionice električnih vozila

5) gospodarska:

- pristupne ceste do postojećih poslovnih zona
- komunalna infrastruktura (vodovod, odvodnja, energetske i komunikacijske mreže) do postojeće poslovne zone
- prenamjena građevina u vlasništvu podnositelja za obavljanje gospodarskih aktivnosti
- građevine namijenjene promociji i plasmanu lokalnog područja (tržnice, etno i tematske kuće i sl.)
- infrastrukturne građevine u svrhu jačanja turističke ponude (šetnice, poučne staze, vidikovci, žičare, biciklističke staze izvan naselja, tematski parkovi, mala priobalna infrastruktura i sl.)

6) kulturna:

- građevine za pružanje usluga u zajednici (muzej, knjižnica, kulturno-umjetnička društva i sl.)
- građevine sakralne namjene (crkva, kapela, samostan, pastoralni centar, caritas, župni ured i sl.).

U provedbi navedenog Programa u 2021. godini ugovoreno je **37 projekata s 77 korisnika**, od kojih 39 korisnika s programskog područja Bosne i Hercegovine te 38 korisnika s programskog područja Republike Hrvatske.

Raspodjela sredstava po prihvatljivim korisnicima bila je raspoređena na sljedeći način:

JEDNICE REGIONALNE SAMOUPRAVE	JEDNICE LOKALNE SAMOUPRAVE	JAVNE USTANOVE ČIJI SU JLRS OSNIVAČI	VJERSKE INSTITUCIJE	UDRUGE
4	45	17	7	4

Navedeni Program se nastavlja i u 2022. godini u ukupnoj vrijednosti od 9.100.000,00 HR KN.

Aktivnosti Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) nastavio je tijekom 2021. godine prioritetno **rješavati zahtjeve za ostvarivanje mirovinskih prava** pripadnika borbenog sektora Hrvatskog vijeća obrane (u daljnjem tekstu: HVO) i članova njihovih obitelji, u skladu s odredbama Glave IX. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (u daljnjem tekstu: ZOHBDR).

Unatoč izvanrednim okolnostima nastalim uslijed pandemije bolesti COVID-19 Zavod je tijekom 2021. godine omogućio kontinuitet u rješavanju zahtjeva sa što manje troškova za podnositelja zahtjeva uz istovremeno pravilno utvrđivanje činjeničnog stanje radi primjene Glave IX. ZOHBDR-a.

Navedeno je ostvareno u neposrednoj suradnji s podnositeljima zahtjeva i drugim tijelima državne uprave, kao i kontinuiranom suradnjom s Federalnim ministarstvom za pitanja branitelja i invalida Domovinskog rata u Sarajevu s ciljem da se upravni postupci pokrenuti u skladu s člancima Glave IX. ZOHBDR-a okončaju u primjerenom roku.

Aktivnosti Ministarstva pravosuđa i uprave

Ministarstvo pravosuđa i uprave je i u 2021. godini, usprkos izvanrednim uvjetima izazvanih izbijanjem pandemije COVID-19 nastavilo s aktivnostima u cilju jačanja suradnje nadležnih institucija Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine vezano za učinkovito **procesuiranje ratnih zločina**. Uz aktivnosti koje imaju za cilj unapređenje suradnje, RH kontinuirano ukazuje kroz proces Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju BiH o potrebi unapređenja nacionalnog procesuiranja ratnih zločina u BiH primjenom međunarodnih standarda i procesuiranja svih ratnih zločina bez obzira na nacionalnost počinitelja zločina ili žrtve, te problematičnost primjene dva kaznena zakona prilikom procesuiranja ovih najtežih kaznenih djela. Kroz navedene aktivnosti pokušava se osigurati da osumnjičenici i optuženici za ratne zločine iz redova hrvatskog naroda ne budu u nepovoljnijem položaju u odnosu na pripadnike drugih nacionalnosti.

Aktivnosti Ministarstva kulture i medija

Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske putem Poziva za predlaganje programa javnih potreba u kulturi RH sufinancira gostovanja hrvatskih kulturnih institucija i umjetničkih organizacija te kulturnih djelatnika i stručnjaka u Bosni i Hercegovini, kao i istovrsna gostovanja iz Bosne i Hercegovine u Republici Hrvatskoj.

Na Javni poziv za prijavu programa međunarodne kulturne suradnje u 2021. godini pristiglo je 18 prijava programa međunarodne kulturne suradnje s Bosnom i Hercegovinom u ukupnom iznosu od 224.699,75 kuna. Odluka o provedbi programa međunarodne kulturne suradnje donijeta je adekvatno kvaliteti predloženih programa te sukladno epidemiološkim mjerama u obje zemlje te je u 2021. godini odobreno sufinanciranje 14 programa u ukupnom iznosu 118.496,00 kn. Slijedom navedenog, programi koji se odnose na realizaciju obveza Republike Hrvatske na Hrvate u Bosni i Hercegovini osigurana su sredstva za **4 programa, u ukupnoj vrijednosti od 35.000,00 kuna.**

Realizirani programi su:

1. Gostovanja Kazališta Moruzgva u Bosni i Hercegovini

Korisnik sredstava: Kazalište Moruzgva

Odobreno i realizirano: 15.000,00 kn.

Kazalište Moruzgva već godinama ostvaruje uspješnu suradnju s kazališnim festivalima i kazalištima u Bosni i Hercegovini. Godine 2021. gostovali su s predstavama „Majstori“, „Vla Vla Vlajland cabaret“ i novom produkcijom „Jel' tako, Zorane“ prema tekstu Tanje Mravak i u režiji Tamare Damjanović.

Partneri: Kulturno-informativni centar Čitluk, Hrvatski dom Herceg Stjepan Kosača, Udruženje građana Teatar „Soli“ Tuzla, Kulturni centar Bihać.

2. Zapadna Hercegovina u Mihovljanu

Korisnik sredstava: KUD „Mihovljan“

Odobreno i realizirano: 13,200.00 kn.

Na tradicionalnoj manifestaciji "Jesen u Mihovljanu", održane 20. studenog 2021., Kulturno umjetničko društvo „Mihovaljan“ ugostilo je Hrvatsko kulturno umjetničko društvo "Biloševica", iz Širokog Brijega koje je izvelo tradicionalne pjesme i plesove poput gange i bećarac.

3. Susret hrvatskih umjetnika u BiH

Korisnik sredstava: Lorena Milina

Odobrena i realizirana sredstva: 5.000,00 kn.

S ciljem međusobne podrške i međunarodne suradnje projekt je povezo četiri umjetnika: Lorenu Milin, violinisticu i inicijatoricu iz Hrvatske, te Anamariju Marić, violinisticu i pijaniste Mirona Konjevića i Anitu Lašto iz Bosne i Hercegovine kojim su se željeli predstaviti hrvatskoj publici Srednje Bosne i u Sarajevu.

Zbog epidemioloških mjera projekt je kasnio i realizirao se djelomično. Uz pomoć Hrvatskog kulturnog društva Napredak, podružnica Vitez koncert klasične glazbe se održao u gradu Vitezu u dvorani HKD Napredak. Projekt ovakvog tipa je posebna prigoda promicanja ugleda svestrane kulturne djelatnosti Republike Hrvatske, mladih hrvatskih umjetnika, hrvatskih skladatelja klasične glazbe te poticaj suradnji s Hrvatima Srednje Bosne kojoj mlade uspješne glazbenice Anamarija Marié i Anita Laštro pripadaju.

Partneri: Muzička akademija Univerziteta u Sarajevu, Osnovna muzička škola Travnik, HKD Napredak Vitez, Srednja glazbena škola Jakova Gotovca Novi Travnik.

4. Gostovanje Kazališne družine „Smješko” u gradovima u Republici Bosni i Hercegovini sa predstavama iz repertoara

Korisnik sredstava: Kazališna družina „Smješko”

Odobrena i realizirana sredstva: 7.000,00 kn.

Kazališna družina „Smješko” njeguje tradiciju gostovanja u Bosni i Hercegovini od 1995. godine. Već su 25 godina nazočni u tamošnjim centrima za kulturu, kazalištima, školama i vrtićima. Godine 2021. sa svojom su predstavom ”Naš zeleni svijet” gostovali u Neumu s dvije izvedbe te u Čapljini i Tomislavgradu s po jednom. U publici je na predstavama ukupno nazočilo oko 640 djece.

Partneri: KIC Tomislavgrad i općina Grude.

Situacija s pandemijom COVID - 19 uvelike je utjecala na ostvarenje cjelokupnog broja realiziranih međunarodnih projekata koji je u 2021. godini bio znatno smanjen.

Aktivnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja

Ministarstvo znanosti i obrazovanja pruža snažnu podršku projektima vezanima uz osiguravanje što kvalitetnijih uvjeta za obrazovanje hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini te stoga ima potpisan Sporazum sa Sveučilištem u Mostaru o financijskoj potpori programu integracije Sveučilišta te potpori izvođenju nastave i obrazovanja nastavnika. Temeljem tog Sporazuma financirane su sljedeće aktivnosti:

- provedba nastavnog procesa i stručnog rada;
- opremanje, zakup i održavanje sveučilišnih prostorija;
- nabava stručne opreme i literature;
- pokrivanje troškova putovanja, smještaja i dnevnica nastavnika iz Republike Hrvatske koji sudjeluju u nastavi na Sveučilištu u Mostaru;
- sufinanciranje troškova poslijediplomskih studija na sveučilištima u Republici Hrvatskoj za zaposlenike Sveučilišta u Mostaru.

Za te je aktivnosti Ministarstvo znanosti i obrazovanja u 2021. godini izdvojilo ukupno **8.000.000,00 milijuna kuna**.

Aktivnosti Ministarstva turizma i sporta

Bilateralna suradnja:

- Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o suradnji na području turizma, koji je potpisan tijekom međuvladine sjednice održane u Sarajevu 7. srpnja 2017. godine, trenutno je u postupku ratifikacije / objave na hrvatskoj strani.
- Državni tajnik u Ministarstvu turizma i sporta, g. Tonči Glavina, sudjelovao je 17. lipnja 2021. godine na svečanoj manifestaciji „Neumsko ljeto 2021.“, održanoj u Neumu u organizaciji Općine Neum.

Multilateralna suradnja:

Republika Hrvatska i Bosna i Hercegovina surađuju unutar okvira:

- Svjetske turističke organizacije (UNWTO) – suradnja u okvirima regionalne Komisije za Europu. Napomena: Hrvatska je prošle godine izabrana za članicu UNWTO Izvršnog vijeća (2021.-2025.). Temeljem nama dostupnih podataka nije potvrđeno je li pri predmetnom glasovanju (24. zasjedanja CEU u lipnju, 2021. u Ateni) BiH dala podršku hrvatskoj kandidaturi. Tijekom lobiranja koje je bilo u nadležnosti MVEP-a, BiH strana je svoju podršku uvjetovala otvaranjem razgovora u vezi s bilateralnim pitanjem Trgovske gore.
- Strategije EU za jadransku i jonsku regiju (EUSAIR) - BiH je su-koordinator 3. stupa sa Slovenijom (kvaliteta okoliša), a sudjeluje u radu 4. stupa (održivi turizam). – predstavnici BiH sudjelovali su na dva online redovna sastanka TSG4 održana 20. travnja i 5. listopada 2021.
- Strategije EU za dunavsku regiju (EUSDR) – suradnja u okviru Prioritetnog područja 3. „Promocija kulture, turizma i kontakti među ljudima“ – održana su dva online sastanak članova PP3, 11. listopada i 14. prosinca 2021. – nemamo informaciju o sudjelovanju predstavnika BiH (koordinatori nisu dostavili zapisnike sa sastanaka, ali BiH nije do sada bila aktivna niti je sudjelovala na sastancima održanim u okviru PP3 EUSDR-a.
- Inicijative Kina+16 (u tijeku je natječaj za dodjelu prestižne Turističke nagrade Marko Polo za 2022. godinu, koji je otvoren do 30. lipnja o.g.) – 8. prosinca 2021. održan je online sastanak nacionalnih koordinatore za suradnju u turizmu Kina+16, uz sudjelovanje predstavnika BiH.

- Interreg MED strateški projekt SMARTMED - partner iz BiH je Turistička zajednica Hercegovačko-neretvanskog kantona. Razdoblje provedbe projekta je od 1. rujna 2019. – 30. rujna 2022. - aktivno sudjelovanje partnera u provedbi svih projektnih aktivnosti, uključujući i pripremu i provedbu pilot projekta koji se provodi u BiH, a odnosi se na razvoj i uspostavu web i mobilne platforme za objedinjavanje turističke ponude Hercegovačko-neretvanskog kantona; također partneri iz BiH sudjelovali su na dva sastanka Upravljačkog odbora projekta održanih 12. svibnja online i 16. studenog 2021. u Barceloni, kada su svi projektni partneri posjetili SMART CITY Expo, gdje je SMARTMED projekt i predstavljen.

Turistički promet i statistika – turisti iz BiH (izvor: eVisitor):

- U 2021. godini zabilježeno je 317 644 dolazaka i 1 985 101 noćenja, što u odnosu na 2020. godinu predstavlja povećanje dolazaka za 116,52% te povećanje noćenja za 84,25%.
- U 2021. godini turisti iz BiH-a najviše su posjećivali klaster grada Splita, a zatim Dubrovnik i Zadar, pri čemu su najviše odsjedali u privatnom smještaju, a potom u nekomercijalnom segmentu. Top destinacije za turiste iz BiH-a bile su Gradac, Makarska i Baška Voda.

Suradnja u sportu:

Ministarstvo turizma i sporta je u 2021. godine raspisalo Natječaj za sufinanciranje organizacije velikih sportskih manifestacija kojim se omogućilo sufinanciranje organizacije sljedećih velikih sportskih manifestacija na kojima su sudjelovali sportaši i ekipe iz Bosne i Hercegovine:

- Plazma Sportske igre mladih
- WACT Zagreb 2021 – Hanžekovićev memorijal
- Memorijal Ivana Ivančića, Zagreb

Ministarstvo turizma i sporta je u 2021. godine raspisalo Natječaj za sufinanciranje sportskih programa poticanja lokalnog sporta i sportskih natjecanja, kojim se omogućilo sufinanciranje provedbe i organizacije sljedećih programa i natjecanja na kojima su sudjelovali sportaši i ekipe iz Bosne i Hercegovine:

- European cup "Karlovac open" 2021.
- Dalmatinko cup 2021 - međunarodni nogometni turnir za djecu i mlade (Split, Vranjic, Kaštel Gomilica i Trogir)
- Futsal cup Zagreb 2021.
- 10. međunarodni memorijalni rukometni turnir "Sjećanje na Dejana Krtolicu", Slavonski Brod

- 9. međunarodni rukometni memorijal "Zlatko Ivić - Čiva", Valpovo
- Međunarodni turnir u ritmičkoj gimnastici pod pokroviteljstvom svjetske gimnastičke federacije - Aura cup Zagreb 2021.
- Grand prix Zagreb
- 17. međunarodni nogometni turnir za djecu "Prvi koraci 2021" (Dugopolje, Trogir, Klis i Split).
- 14. međunarodni turnir u ritmičkoj gimnastici „Rondo kup 2021", Osijek
- Međunarodni memorijalni turnir Milenko Jerković, Čepin.

Sportske igre mladih

- U okviru najveće hrvatske amaterske sportske manifestacije pod nazivom Sportske igre mladih, već jedanaest godina kontinuirano se organizira provedba sportskih aktivnosti i u Bosni i Hercegovini. U navedenom periodu u sportskim aktivnostima sudjelovalo je ukupno **400 000 osnovnoškolske i srednjoškolske djece iz BiH**.
- U 2021. godini održana su mnogobrojna sportska natjecanja u 45 gradova BiH, a veliko finale održano je u kolovozu 2021. u Sarajevu, na kojem je sudjelovalo ukupno 700 natjecatelja iz Hrvatske, Srbije i Bosne i Hercegovine.

Aktivnosti Ministarstva zdravstva

Tijekom 2021. godine iz proračuna Ministarstva zdravstva pružena je potpora zdravstvenim ustanovama u Bosni i Hercegovini u iznosu od **42.000.000,00 kuna**, kako slijedi:

- Sveučilišna klinička bolnica Mostar – 40.000.000,00 kn za poticaj za zdravstvo u Bosni i Hercegovini za suzbijanje epidemije bolesti COVID-19 i za podmirivanje dijela dospjelih obveza prema dobavljačima lijekova, potrošnog i ugradbenog medicinskog materijala,
- Hrvatska bolnica „Dr. fra Mato Nikolić“ Nova Bila – 800.000,00 kn za nabavu medicinske opreme za centralnu sterilizaciju,
- Dom zdravlja Stolac – 500.000,00 kn za nabavu vozila hitne medicinske pomoći,
- Dom zdravlja Žepče – 700.000,00 kn za nabavu RTG uređaja.

Donacija cjepiva protiv COVID-19

Bosna i Hercegovina jedna je od prvih zemalja kojima je RH uputila humanitarnu pomoć donacijom cjepiva protiv bolesti COVID-19 te je ukupno **donirano 240.000 doza cjepiva**.

6. svibnja 2021. na 56. sjednici Vlade Republike Hrvatske, usvojena je Odluka o upućivanju humanitarne pomoći Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Republici Kosovu donacijom cjepiva

protiv bolesti COVID-19. Tom je prilikom Bosni i Hercegovini donirano 30.000 doza cjepiva putem Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

1. srpnja 2021. na 65. sjednici Vlade Republike Hrvatske, usvojena je Odluka o upućivanju humanitarne pomoći Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Republici Albaniji, Republici Kosovo, Republici Sjevernoj Makedoniji i Kirgiskoj Republici. Tom je prilikom Bosni i Hercegovini donirano 210.000 doza cjepiva.

Izvješće pripremljeno: Ministarstvo vanjskih i europskih poslova RH

listopad 2022.

HRVATSKI SABOR

Pozivajući se na:

– članak 10. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske u kojem je navedeno da se »dijelovima hrvatskoga naroda u drugim državama jamči osobita skrb i zaštita Republike Hrvatske«;

– Strategiju o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske;

– Zakon o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske;

– Strategiju nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske;

– Podsjećajući na Rezoluciju Europskog parlamenta o Izvješću o napretku Bosne i Hercegovine za 2016. od 15. veljače 2017., kojom se »poziva da se nastavi niz reformi kako bi BiH postala potpuno učinkovita, uključiva i funkcionalna država temeljena na vladavini prava, koja jamči jednakost i demokratsku zastupljenost svih konstitutivnih naroda i građana« te »poziva sve političke vođe da rade na uvođenju nužnih promjena, uključujući reformu izbornog prava, uzimajući pritom u obzir načela iznesena u ranijim rezolucijama, kao što su načela federalizma, decentralizacije i legitimnog zastupanja, kako bi se zajamčilo da se svi građani mogu kandidirati, da mogu biti izabrani i da mogu obnašati funkcije na svim političkim razinama pod jednakim uvjetima« (stavak 4.);

Potvrđujući potporu suverenitetu, teritorijalnom integritetu i neovisnosti Bosne i Hercegovine te opredijeljenost Republike Hrvatske da sa susjednom BiH razvija dobrosusjedske odnose utemeljene na međusobnom uvažavanju te otvorenom i konstruktivnom dijalogu;

Ističući važnost suradnje u mnogim područjima, uključujući pitanja prekogranične suradnje, prometnog povezivanja, zaštite okoliša, sigurnosti i gospodarstva; potrebe razvijanja projekata za unaprjeđenje gospodarske suradnje i daljnje infrastrukturne povezanosti Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine te dodatnog unapređivanja trgovinske suradnje, kao i suradnje lokalnih jedinica vlasti;

Utvrđujući da u okviru zauzimanja za mir, stabilnost i napredak jugoistoka Europe, Republika Hrvatska, kao potpisnica Daytonskog mirovnog sporazuma, punopravna članica EU i NATO, ima interes, odgovornost i obvezu brinuti o regionalnoj sigurnosti i stabilnosti;

Imajući u vidu da Republika Hrvatska dijeli najdužu kopnenu granicu s BiH te da svaka nestabilnost u BiH može imati ozbiljne negativne implikacije za Republiku Hrvatsku:

Naglašavajući da su tri konstitutivna naroda u BiH (Bošnjaci, Hrvati i Srbi), ustavna kategorija te da se u federalnoj višenacionalnoj zajednici, što BiH nedvojbeno jest, stabilnost i napredak mogu ostvariti samo dogovorom i korištenjem mehanizama koji jačaju međusobno povjerenje uz strogo poštivanje ustavnog poretka;

Podsjećajući na Sporazum lidera bosanskohercegovačkih političkih stranaka, koje imaju većinski izborni legitimitet tri konstitutivna naroda i građana BiH, postignut 1. listopada 2013. u Bruxellesu u kojem se navodi da »metoda izbora dva člana Predsjedništva iz Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) treba kroz ustavne amandmane, uvažavajući presudu Suda u Strasbourgu, spriječiti nametanje rezultata izbora bilo kojem od konstitutivnih naroda ili 'Ostalima'«;

Podržavajući načelo institucionalne i stvarne jednakopravnosti konstitutivnih naroda uz puno uvažavanje prava i sloboda svih državljana BiH;

Upozoravajući da je svako narušavanje jednakopravnosti konstitutivnih naroda uvod u nestabilnost i mogući poticaj iseljavanju iz BiH, posebice pripadnika hrvatskog naroda;

Podsjećajući da je hrvatski član Predsjedništva BiH po treći put izabran većinom glasovima bošnjačkog naroda, što je posve razvidno iz broja glasova dobivenih u općinama i gradovima s izrazitom bošnjačkom većinom i što je prema sadašnjem izbornom sustavu i dalje moguće, čak i u slučaju da svi Hrvati u BiH glasuju za drugog kandidata, te je suprotno duhu Daytonskog mirovnog sporazuma;

Ističući ključnu važnost izmjene Izbornog zakona Bosne i Hercegovine te provedbe rezultata izbora uz poštivanje ustavnog načela legitimne i proporcionalne zastupljenosti konstitutivnih naroda i svih građana na svim administrativnim i političkim razinama vlasti te provedbe odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetima Ljubić (iz 2016. godine) i Mostar (2010. godine) kako bi se otklonila mogućnost izbora hrvatskih dužnosnika bez hrvatskog izbornog legitimiteta;

Podsjećajući na amandmane Visokog predstavnika na ustave entiteta, iz 2002. godine, kojima je suprotno načelima Daytonskog mirovnog sporazuma omogućena majorizacija hrvatskih ministara u vladama entiteta;

Vodeći se odrednicama i načelima Deklaracije Hrvatskoga sabora o promicanju europskih vrijednosti u jugoistočnoj Europi (od 2011. godine), u skladu s kojima Republika Hrvatska podržava integraciju Bosne i Hercegovine u Europsku uniju, o čemu je potpisan i Ugovor o europskom partnerstvu između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 7. srpnja 2017. u Sarajevu;

Potvrđujući da Republika Hrvatska snažno podržava europski i euroatlantski put Bosne i Hercegovine uz ispunjenje zadanih uvjeta i kriterija;

Podržavajući napore za ubrzanje europskog puta Bosne i Hercegovine i predaju zahtjeva za članstvo u EU početkom 2016. godine, čemu je i politička i tehnička pomoć Republike Hrvatske dala značajan doprinos;

Pozdravljajući aktivaciju Akcijskog plana za članstvo u NATO 5. prosinca 2018. u čemu je i politička i tehnička pomoć Republike Hrvatske bila od velikog značaja;

Ističući kako jedino suverene odluke na temelju dogovora triju ravnopravnih konstitutivnih naroda i građana Bosne i Hercegovine mogu jamčiti dugoročno održiva politička rješenja, uključujući ostvarivanje nacionalnih interesa Hrvata u BiH;

Pozdravljajući dosadašnji angažman i diplomatske napore nositelja zakonodavne i izvršne vlasti Republike Hrvatske te zastupnika iz Republike Hrvatske u Europskom parlamentu u zagovoru europske budućnosti BiH te jednakopravnosti Hrvata kao konstitutivnog naroda;

Naglašavajući važnost bilateralnih odnosa između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, Hrvatski sabor pozdravlja posvećenost Vlade Republike Hrvatske jačanju odnosa s Bosnom i Hercegovinom, posebno zajedničku sjednicu Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine održanu u srpnju 2017. u Sarajevu, na kojoj je postignuta suglasnost o nastavku rada na svim pitanjima od zajedničkog interesa, kako je naglašeno u Zajedničkoj izjavi Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine izdanoj tom prilikom;

Uvažavajući ulogu i značaj Hrvatskog vijeća obrane u obrani Bosne i Hercegovine pozdravljamo rješavanje statusnih i egzistencijalnih pitanja braniteljske populacije, invalida i stradalnika Domovinskog rata;

Na temelju članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora («Narodne novine» br. 81/13., 113/16., 69/17. i 29/18.) Hrvatski sabor na sjednici 14. prosinca 2018. donosi

DEKLARACIJU

O POLOŽAJU HRVATSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI

1. Za uspješno funkcioniranje BiH na svim razinama ključno je da svi njeni konstitutivni narodi i građani budu ravnopravni, da u nju imaju puno povjerenje i vjeruju u njenu budućnost.

2. Samo puna primjena Ustava BiH kojim je BiH definirana kao država tri ravnopravna konstitutivna naroda i građana BiH, s potpunim mehanizmima zaštite legitimnih interesa konstitutivnih naroda te zaštite kolektivnih i individualnih prava na cijelom državnom području, omogućit će jednakopravnost konstitutivnih naroda i BiH u cjelini, sukladno najvišim europskim standardima;

3. Hrvatski sabor prima na znanje odluku Ustavnog suda BiH (predmet Ljubić) za ocjenu ustavnosti pojedinih izmjena Izbornog zakona BiH koje su izravno kršile načelo legitimnog zastupanja konstitutivnih naroda u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH, a posredno i u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.

4. Hrvatski sabor izražava nadu da će proces nužnih izmjena izbornog zakonodavstva koje će osigurati legitimnu i proporcionalnu zastupljenost konstitutivnih naroda i svih građana biti značajno ubrzan. Otvaranje iskrenog i intenzivnog dijaloga s ciljem postizanja konsenzusa među legitimnim predstavnicima konstitutivnih naroda i svih građana BiH stvorit će i uvjete za primjenu presude Europskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić-Finci.

5. Hrvatski sabor očekuje rasvjetljavanje svih dosad nerazriješenih slučajeva ubojstava Hrvata u BiH, od povratnika do najviših dužnosnika, te učinkovito procesuiranje ratnih zločina uz potpuno jednak tretman pripadnika svih naroda i uklanjanje bilo kakvih političkih konotacija takvih slučajeva, što uključuje i tretman svih ratnih operacija uz puno uvažavanje međudržavnih sporazuma na kojima su bile pravno utemeljene, te potiče jačanje suradnje nadležnih institucija RH i BiH.

6. U cilju realizacije ustavnih, zakonskih i strateških dokumenata te međunarodnih obveza Republike Hrvatske u odnosu na Hrvate u BiH, te daljnjeg jačanja odnosa s Bosnom i Hercegovinom, Hrvatski sabor očekuje od nadležnih tijela Republike Hrvatske:

– da u ime Republike Hrvatske, kao potpisnice Washingtonskog i Daytonskog sporazuma te kao članice Vijeća za provedbu mira u BiH, nastavi izvještavati Vijeće sigurnosti UN i članice Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira u BiH o svim postupcima i odlukama na štetu hrvatskog naroda, ali i na štetu stabilnosti i funkcionalnosti BiH te se zauzme za puno poštivanje Daytonskog mirovnog sporazuma;

– da u ime Republike Hrvatske nastave zagovarati i podržavati žurne promjene koje će osigurati jednakopravnost tri konstitutivna naroda i svih građana Bosne i Hercegovine;

– da u ime Republike Hrvatske, kao države članice EU, i nadalje, kontinuirano i snažno podržavaju europski i euroatlantski put Bosne i Hercegovine koji će pomoći da se europske vrijednosti u cijelosti ugrade u njezin pravni sustav, uz uvažavanje njezinih posebnosti;

– da nastave pružati potporu institucijama obrazovanja, zdravstva, kulture, medija te institucijama Katoličke Crkve u BiH te pozdravlja dosadašnje napore ali i iskorak koji je učinjen u obliku posebne financijske pomoći institucijama od strateškog značaja za Hrvate u BiH uz puno poštivanje njihove programske i kadrovske neovisnosti i principa projektnog poslovanja usmjerenog na ostvarivanje realnih potreba i rješavanje konkretnih problema;

– da nastave značajnije podupirati projekte kojima se potiče ulaganje u razvoj i zapošljavanje u područjima u kojima će to najbolje doprinijeti zaustavljanju iseljavanja Hrvata i njihovom povratku;

– da nastave djelovati u skladu sa Zakonom o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan RH, uključujući mikro kreditiranje obiteljskih gospodarstava i malog i srednjeg poduzetništva Hrvata u BiH te da u skladu s mogućnostima, potiču ulaganja tvrtki iz Republike Hrvatske, a koje će doprinijeti opstanku, ostanku i povratku Hrvata, posebice u mjestima u kojima je zbog rata broj Hrvata znatno smanjen;

– da nastave poticati na još aktivniju suradnju sve lokalne, županijske i državne subjekte i predstavnike Republike Hrvatske koji imaju iskustva u korištenju sredstava iz europskih i drugih programa u pripremi budućih projekata i prekogranične suradnje koja bi odgovorila na realne potrebe pripadnika hrvatskog naroda u svim sredinama u BiH;

– da Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske jednom godišnje podnese izvješće Hrvatskom saboru o provedbi Deklaracije Hrvatskoga sabora o položaju hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini.

Klasa: 018-05/18-02/04

Zagreb, 14. prosinca 2018.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Gordan Jandroković, v. r.